

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

Analýza trhu práce ve vybraném regionu

Iveta Tichá

© 2016 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Iveta Tichá

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Analýza trhu práce ve vybraném regionu

Název anglicky

The analysis of the labour market in the selected region

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je zkoumání problematiky nezaměstnanosti osob starších 50 let ve vybraném regionu. Naplnění cíle bude zajištěno jednak analytickým přístupem k hodnocení skutečností a dále navrhovanou částí, která se bude zabývat možnostmi uplatnění nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti pro hodnocenou skupinu.

Metodika

Práce bude rozdělena na dvě části tj. teoretickou a praktickou. V teoretické části budou vysvětleny základní pojmy týkající se zaměstnanosti a nezaměstnanosti, dále bude charakterizován vybraný region, geografická, přírodní, demografická, sociální a ekonomická situace. Praktická část bude zaměřena na analýzu struktury nezaměstnaných obyvatel podle vybraných kritérií se zaměřením na zkoumaný region a zhodnocení využití jednotlivých nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti zaměřené na nezaměstnané obyvatele starší 50 let.

Podkladové údaje budou čerpány z odborné literatury, zákonů týkajících se zaměstnanosti a vnitřních směrnic Krajské pobočky úřadu práce ČR v Ústí nad Labem. Jednotlivé statistické údaje budou sestaveny na základě informací získaných z úřadu práce a statistického úřadu. Pro přehlednější porovnání budou získaná data zachycena v tabulkovém a grafickém vyjádření. Terénní šetření bude provedeno formou dotazníkové metody.

Doporučený rozsah práce

40-50 stran

Klíčová slova

Nezaměstnaný, zaměstnanost, nástroj, pracovní místa, region, úřad práce

Doporučené zdroje informací

BROŽOVÁ, D. *Společenské souvislosti trhu práce*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. ISBN 80-86429-16-4.

HALÁSKOVÁ Renata, *Trh práce a politika zaměstnanosti*. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita, ISBN: 80-7042-595-4

MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1994. ISBN 80-901424-9-4.

NĚMEC Daniel, *Hystereze nezaměstnanosti v české republice v makroekonomických souvislostech*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010, 184 s. ISBN: 978-80-210-5407-3

SIROVÁTKA, T. – MAREŠ, P. *Trh práce, nezaměstnanost, sociální politika*. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, 2003. ISBN 80-210-3048-8.

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

prof. Ing. Jaroslav Homolka, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 20. 11. 2015

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 20. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 21. 02. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Analýza trhu práce ve vybraném regionu" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 9. 3. 2016

Poděkování

Velice ráda bych touto cestou poděkovala prof. Ing. Jaroslavu Homolkovi, CSc. za odborné a vstřícné vedení, motivaci, pomoc a cenné rady v průběhu zpracování této bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat pracovníkům Úřadu práce v Děčíně a Úřadu práce v Ústí nad Labem za poskytnutí podkladových materiálů.

Analýza trhu práce ve vybraném regionu

Souhrn

Cílem bakalářské práce „Analýza trhu práce ve vybraném regionu“ je popis a zhodnocení situací na trhu práce, zaměstnaností a nezaměstnaností ve Šluknovském výběžku. Teoretická část práce vysvětluje pojem trh práce, základní charakteristiky, nabídku a poptávku po práci. Dále je v teoretické části definována zaměstnanost, nezaměstnanost a jsou popsány druhy nezaměstnanosti, měření nezaměstnanosti, rizikové skupiny nezaměstnaných, aktivní politika zaměstnanosti a nástroje aktivní politiky zaměstnanosti. V praktické části práce je charakterizován Šluknovský výběžek, včetně jednotlivých obcí spadajících do tohoto území. Popisována je aktuální situace na trhu práce. Na základě dotazníkového šetření je zhodnocena situace na místním trhu práce, postoje, pocity a zkušenosti nezaměstnaných osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce.

Klíčová slova

Nezaměstnaný, zaměstnanost, nástroj, pracovní místa, region, úřad práce.

The analysis of the labour market in the selected region

Summary

The aim of the thesis called "The analysis of the labour market in the selected region" is a description and evaluation of the situation on the labour market, employment and unemployment in the Šluknov foothills. The theoretical part explains the concept of the labour market, basic characteristics and labour supply and demand. Furthermore, the theoretical part defines the employment, unemployment and describes the types and measuring of the unemployment, risk groups of the unemployed, active employment policy and the active employment policy instruments. The practical part characterizes the Šluknov foothills with the description of the individual municipalities located within this area. The practical part also describes the current situation of the labour market. On the basis of the questionnaire survey is the situation of the local labour market, the attitudes, feelings and the experiences of unemployed persons of over 50 years of age that are registered at the labour office for a long time charted.

Keywords

Unemployed, unemployment, instrument, working places, region, employment Department.

Obsah

1	Úvod	10
2	Cíl práce a metodika	11
2.1	Cíl práce.....	11
2.2	Metodika.....	11
3	Teoretická část.....	12
3.1	Trh práce.....	12
3.1.1	Primární a sekundární trh práce	12
3.1.2	Nabídka na trhu práce.....	12
3.1.3	Poptávka na trhu práce	12
3.1.4	Rovnováha na trhu práce	13
3.2	Nezaměstnanost	13
3.2.1	Anatomie nezaměstnanosti	13
3.2.2	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo	14
3.2.3	Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo.....	14
3.3	Měření nezaměstnanosti.....	14
3.4	Základní typy nezaměstnanosti	15
3.4.1	Frikční nezaměstnanost	15
3.4.2	Strukturální nezaměstnanost.....	15
3.4.3	Cyklická nezaměstnanost	15
3.4.4	Sezónní nezaměstnanost.....	16
3.4.5	Skrytá nezaměstnanost	16
3.4.6	Dobrovolná a nedobrovolná nezaměstnanost	16
3.5	Rizikové skupiny mezi nezaměstnanými	17
3.5.1	Osoby starší 50 let věku	17
3.5.2	Zdravotně postižení	17
3.5.3	Osoby v evidenci uchazečů o zaměstnání déle než 5 měsíců.....	18
3.5.4	Osoby pečující o dítě do 10 let věku	18
3.5.5	Osoby do 30 let věku.....	18
3.5.6	Romské etnikum.....	18
3.6	Dopady nezaměstnanosti.....	19
3.6.1	Ekonomický dopad.....	19
3.6.2	Sociální dopad.....	19
3.7	Státní politika zaměstnanosti České republiky	20
3.7.1	Pasivní politika zaměstnanosti.....	20

3.7.2	Aktivní politika zaměstnanosti	21
3.7.3	Nástroje aktivní politiky zaměstnanosti.....	21
4	Praktická část	23
4.1	Obecné informace o regionu	23
4.2	Počty obyvatel v sídlech Šluknovského výběžku	24
4.3	Charakteristika sídel spadajících do Šluknovského výběžku	25
4.4	Podíl nezaměstnaných osob v obcích Kop Rumburk	35
4.5	Podíl nezaměstnaných osob v obcích Kop Varnsdorf	37
4.6	Uplatnění nástrojů aktivní politiky	39
4.6.1	Společensky účelná pracovní místa vyhrazená zaměstnavatelem.....	39
4.6.2	Veřejně prospěšné práce.....	40
4.6.3	Rekvalifikace.....	40
4.6.4	Společensky účelná pracovní místa	40
4.6.5	Příspěvek na zřízení chráněného pracovního místa	41
4.6.6	Překlenovací příspěvek.....	41
4.7	Největší zaměstnavatelé Šluknovského výběžku	41
5	Empirické šetření	43
5.1	Cíle šetření	43
5.2	Metoda sběru dat.....	43
5.3	Počet respondentů	43
5.4	Rozbor výsledků dotazníkového šetření.....	43
5.5	Zhodnocení dotazníkového šetření.....	58
6	Závěr	59
7	Seznam použitých zdrojů.....	61
7.1	Odborné publikace	61
7.2	Internetové zdroje	61
8	Přílohy.....	62
	Seznam obrázků	68
	Seznam tabulek	69
	Seznam grafů.....	70
	Seznam zkratk	71

1 Úvod

Zaměstnání hraje v životě člověka jednu ze zásadních rolí. Pomocí práce se člověk seberealizuje, stává se potřebným a užitečným. Ztráta zaměstnání může mít pro člověka nepříznivý vliv na fyzické či psychické zdraví, může dojít k úbytku sociálních kontaktů. Dochází ke změně životní úrovně a tím může být ohrožena rodina.

V případě dlouhodobé nezaměstnanosti ztrácí jedinec nabyté zkušenosti a motivaci. Zároveň klesá jeho sebevědomí při hledání nového zaměstnání.

Nezaměstnanost je spolu s hrubým domácím produktem, mírou inflace a platební bilancí základním makroekonomickým ukazatelem sloužícím k porovnání ekonomického vývoje země. Čím více osob je nezaměstnaných, tím více se to negativně promítne na stavu ekonomiky dané země.

Stát vynakládá nemalé finanční prostředky v boji proti nezaměstnanosti. Prostřednictvím nástrojů státní politiky zaměstnanosti se snaží zmírnit nezaměstnanost, její dopady na společnost a také usiluje o to, aby aktivní politika zaměstnanosti byla co nejúčinnější. Aktivní politika vede ke snaze maximální úrovně zaměstnanosti, podporuje znevýhodněné skupiny a snaží se pomoci při hledání nových pracovních příležitostí.

Hlavním koordinátorem státní politiky zaměstnanosti České republiky je Ministerstvo práce a sociálních věcí, které prostřednictvím úřadů práce poskytuje první pomocnou ruku pro nezaměstnané osoby.

Bakalářská práce na téma “Analýza trhu práce ve vybraném regionu” je zaměřena na zkoumání a zhodnocení situace na trhu práce ve Šluknovském výběžku, který leží v Ústeckém kraji. Tento region patří dle ukazatelů dlouhodobě mezi oblast s nejvyšším podílem nezaměstnaných osob. Ke zhodnocení situace ve Šluknovském výběžku poslouží údaje zjištěné dotazníkovým šetřením nezaměstnaných osob starších 50 let.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce „Analýza trhu práce ve vybraném regionu“ je zhodnocení problematiky nezaměstnanosti a trhu práce vybraného regionu v letech 2014 a 2015. Teoretická část vysvětlí základní pojmy související s jedním z nejzásadnějších problémů současné doby, kterým je nezaměstnanost. Tato část práce bude popisovat základní typy nezaměstnanosti, rizikové skupiny na trhu práce a nástroje vedoucí ke snížení nezaměstnanosti.

Cílem praktické části je charakterizovat Šluknovský výběžek, zjistit potenciál tohoto území a zhodnotit podíl nezaměstnaných osob v této oblasti. Bude provedena analýza vývoje nezaměstnanosti daného území a uplatnění nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti.

Na základě empirického zkoumání bude provedena analýza nezaměstnaných osob starších 50 let věku evidovaných na úřadu práce. Rozbor jednotlivých odpovědí respondentů bude mít za cíl co nejvíce objektivně posoudit situaci na trhu práce v této oblasti.

2.2 Metodika

Informace nezbytné ke zpracování teoretické části budou čerpány z odborných publikací, které jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Údaje pro praktickou část bakalářské práce budou zpracovány z podkladů Úřadu práce ČR – krajská pobočka Ústí nad Labem, Kontaktní pracoviště Děčín, internetových zdrojů a z vlastních získaných zdrojů.

Zvolenou výzkumnou metodou bude dotazníkové šetření. Samotné vyhodnocení a interpretace výsledků dotazníkového šetření bude zpracováno z důvodu přehlednosti pomocí tabulek a grafů.

3 Teoretická část

3.1 Trh práce

Trh práce je řízen silami tržní nabídky a tržní poptávky. Tržní nabídka práce je tvořená součtem individuálních nabídek práce všech lidí v dané ekonomice. Tržní poptávka po práci je poptávka všech firem v dané ekonomice. Rovnováhu na trhu práce tedy ovlivňuje jak nabídka, tak i poptávka.

3.1.1 Primární a sekundární trh práce

„Na primárním trhu práce se soustřeďují lepší a výhodnější pracovní příležitosti s vyšší prestiží, poskytující řadu šancí, relativně dobré možnosti profesního růstu a většinou i lepší pracovní podmínky“ (Mareš, P., 1994).

„Sekundární trh práce je charakterizován pracovními místy s nižší prestiží a s nižší mzdovou úrovní“ (Mareš, P., 1994).

Je to trh méně stabilních pracovních příležitostí, pracovníci na sekundárním trhu práce se častěji stávají nezaměstnanými. Není zde potřeba zvyšování kvalifikace, je tu velká fluktuace pracovníků a je tedy na druhou stranu snadnější získat nové zaměstnání než na primárním trhu práce (Mareš, P., 1994).

3.1.2 Nabídka na trhu práce

Nabídku práce zastupují spotřebitelé. Spotřebitelé nabízejí za určitou cenu určité množství práce, rozhodují se mezi prací a volným časem, tj. zda pracovat nebo nepracovat. Nabídka práce představuje vztah mezi nabízeným množstvím práce a její cenou, vztah je přímo úměrný množství práce, které osoba na trhu nabídne.

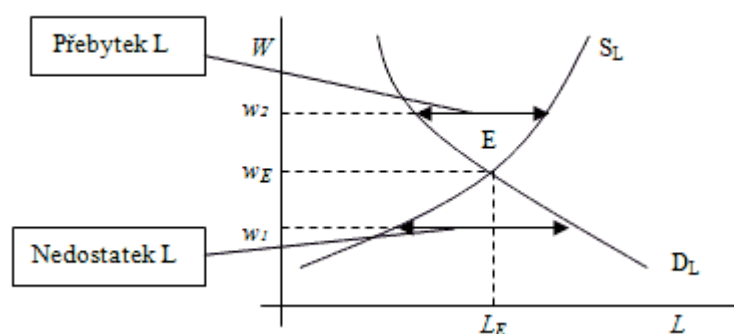
3.1.3 Poptávka na trhu práce

Na trhu práce v roli poptávajícího vystupují firmy. Poptávka firmy po práci souvisí s poptávkou po zboží či službách, které firma produkuje. Individuální poptávka firmy udává závislost mezi množstvím práce, které firma poptává, a její cenou.

3.1.4 Rovnováha na trhu práce

Rovnováha na trhu práce nastává v případě, kdy množství nabízené práce a množství poptávané práce se vyrovnají. Obrázek 1 vyjadřuje mzdové sazby označené W a množství nabízené práce označené L . Při reálné mzdě W_E se trh práce nachází v rovnováze. Při nižší mzdě by byl nedostatek práce. To má za následek, že firmy chtějí zaměstnávat více osob, ale ti práci za nízkou mzdu odmítají a naopak pokud by byla mzda vyšší, byl by práce přebytek. V tomto případě, by více lidí chtělo při takové úrovni mezd pracovat, ale firmy je zaměstnat nemohou.

Obrázek 1 Rovnováha na trhu práce

Zdroj: <http://www.miras.cz/>

3.2 Nezaměstnanost

Nezaměstnanost je jedním z aktuálních témat současné doby, je jedním z hlavních nejsledovanějších a nejdiskutovanějších sociálních a ekonomických problémů. Za nezaměstnané se považují osoby produktivního věku, které „nemají placené zaměstnání ani příjem ze sebe zaměstnání, jsou dočasně uvolněny z práce a očekávají, že budou znovu zaměstnány, aktivně hledají práci a jsou ochotny do práce nastoupit“ (Buchtová, B., 2002).

3.2.1 Anatomie nezaměstnanosti

Obecně lze říci, že vývoj zaměstnanosti a nezaměstnanosti souvisí se stavem a vývojem počtu obyvatelstva dané země, zvláště osob práceschopných. Tuto populaci členíme na ekonomicky aktivní obyvatelstvo a ekonomicky neaktivní obyvatelstvo.

3.2.2 Ekonomicky aktivní obyvatelstvo

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo neboli pracovní sílu tvoří dohromady dvě skupiny obyvatel. Do první skupiny ekonomicky aktivních patří zaměstnaní. Zaměstnaný je ten, kdo vykonává jakékoliv placené zaměstnání nebo sebe zaměstnání. Zaměstnaní jsou rovněž ti, kteří práci mají, ale právě nepracují, např. jsou nemocní, na dovolené nebo stávkují.

Druhou skupinou jsou v ekonomických teoriích nezaměstnaní. Za tyto osoby jsou považováni ti, kteří dosáhli produktivního věku 15 - ti let a nemají placené zaměstnání ani sebe zaměstnání, (dočasná nepřítomnost-nemoc, mateřská dovolená), práci aktivně hledají a jsou ochotni k nástupu do práce okamžitě nebo nejpozději do 14 dnů.

3.2.3 Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo

Za ekonomicky neaktivní obyvatelstvo jsou považováni studenti, ženy v domácnosti, důchodci, invalidé, osoby mladší 15 - ti let a osoby, které nechtějí pracovat (např. žijí z výhry, bezdomovci).

3.3 Měření nezaměstnanosti

V České republice jsou zjišťovány dva ukazatelé míry nezaměstnanosti, jedná se o obecnou míru nezaměstnanosti a registrovanou míru nezaměstnanosti.

Obecná míra nezaměstnanosti je ukazatelem míry nezaměstnanosti zjišťovaným Českým statistickým úřadem. Vypočítává se na základě výběrových šetření pracovních sil. Vychází tedy z reprezentativního vzorku společnosti.

Registrovaná míra nezaměstnanosti je ukazatelem zjišťovaným Ministerstvem práce a sociálních věcí. Vypočítává se z údajů úřadů práce.

Od roku 2013 je používán nový ukazatel **Podíl nezaměstnaných osob**, který vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let ze všech obyvatel stejného věku. Tímto ukazatelem nahrazuje Ministerstvo práce a sociálních věcí původní ukazatel registrovanou míru nezaměstnanosti, která poměřuje všechny dosažitelné uchazeče o zaměstnání pouze k ekonomicky aktivním osobám.

3.4 Základní typy nezaměstnanosti

Nejčastěji dělíme nezaměstnanost na frikční, strukturální a cyklickou nezaměstnanost, další z typů nezaměstnanosti je sezónní nebo skrytá nezaměstnanost.

3.4.1 Frikční nezaměstnanost

Frikční nezaměstnanost vzniká na trhu práce na základě pohybu osob z jednoho zaměstnání do druhého nebo v průběhu jednotlivých stadií životního cyklu. Do této skupiny patří běžné propouštění, odchod zaměstnance na vlastní žádost například z důvodu výměny zaměstnání a mladí vystupující ze škol, hledající si první zaměstnání, změna zaměstnání z důvodu stěhování nebo návrat žen po mateřské dovolené.

Lidé jsou nezaměstnaní po určitou krátkou dobu. „*Frikční nezaměstnanost se považuje za nezaměstnanost dobrovolnou*“ (Brožová, D., 2003). Frikční nezaměstnanost existuje vždy, nelze jí snížit a není pro ekonomiku státu nijak škodlivá (Brožová, D., 2003).

3.4.2 Strukturální nezaměstnanost

„*Strukturální nezaměstnanost vzniká v důsledku strukturálních změn v ekonomice, kdy se některá odvětví zmenšují a jiná naopak expandují.*“ (Holman, R., 2001).

Strukturální nezaměstnanost vzniká tam, kde je nedostatečná poptávka po práci.

Nesoulad může vzniknout z hlediska regionálního nebo odvětvového. Útlum v některých odvětvích může být provázen rozmachem jiných odvětví, pro která jsou zapotřebí odlišné kvalifikační předpoklady. Jsou požadovány jiné, nové profese a dovednosti a tím se mění struktura poptávky po práci. Paradoxem může být, že do tohoto druhu nezaměstnanosti mohou upadnout i vysoce kvalifikovaní pracovníci, jejichž kvalifikace ztrácí na trhu práce potřebnost v důsledku změn výroby, nahrazení živé práce technikou (Holman, R., 2001).

3.4.3 Cyklická nezaměstnanost

Cyklická nezaměstnanost je nezaměstnanost, která vzniká v případě nedostatku pracovních míst na trhu. Tento typ nezaměstnanosti souvisí s cyklickým poklesem výkonu ekonomiky. V období hospodářského poklesu narůstá, naopak při růstu výkonnosti ekonomiky klesá. „*Vznik cyklické nezaměstnanosti je spjat s poklesem agregátní (celkové)*

poptávky po ekonomice“ (Buchtová, B., 2002). Vzhledem k tomu, že poptávka po práci klesá všude a postihuje téměř všechna odvětví a profese, nemohou lidé propuštění v jednom odvětví snadno nalézt zaměstnání v odvětvích jiných.

3.4.4 Sezónní nezaměstnanost

Jedná se o nezaměstnanost, která je způsobena sezónními výkyvy poptávky po práci. Souvisí s tím, že některé subjekty mají práci pouze v určitém ročním období, nelze ji vykonávat po celý rok. Mezi hlavní sezónní zaměstnání patří práce ve stavebnictví, v cestovním ruchu nebo také práce v zemědělství. Jsou to například zemědělci, hospodařící převážně v létě.

3.4.5 Skrytá nezaměstnanost

„Skrytá nezaměstnanost je formou nezaměstnanosti, kdy si nezaměstnaná osoba nehledá práci a ani se jako nezaměstnaná neregistruje.“ (Mareš, P., 1994).

Často se jedná o vdané ženy nebo mladistvé, jsou to osoby, které na hledání práce rezignovaly nebo si hledají práci např. pomocí personálních agentur bez registrace na úřadu práce. O skryté nezaměstnanosti se také hovoří v případě osob s nízkou kvalitací, nebo vysokým věkem, které jsou odsouvány mimo trh práce, patří sem například předčasné důchody (Mareš, P., 1994).

3.4.6 Dobrovolná a nedobrovolná nezaměstnanost

Nezaměstnanost můžeme dále rozlišit na nezaměstnanost dobrovolnou a nedobrovolnou. *„Dobrovolná nezaměstnanost znamená, že je upřednostňován volný čas před konáním práce.“* (Buchtová, B., 2002). Ten kdo je dobrovolně nezaměstnaný může mít pracovní příležitosti, ale aktivně hledá jiné např. lépe placené místo. Dobrovolně nezaměstnaní lidé upřednostňují volný čas před prací, která je oceněna mzdou, za kterou nejsou ochotni do práce nastoupit a čekají na výhodnější nabídku ze strany trhu práce (Buchtová, B., 2002).

Na rozdíl od dobrovolné nezaměstnanosti může nedobrovolná představovat problém. Nezaměstnaný hledá práci za takovou mzdu, která na trhu práce převládá, avšak nemůže ji najít. V tomto případě je ochoten přijmout podmínky a akceptovat mzdu nižší. Na trhu práce jsou překážky, které brání snížení mezd. Tyto bránící bariery jsou odbory,

které nepřistoupí na snížení mezd a tak brání lidem, kteří by pracovali za nižší mzdu najít si práci s nižším ohodnocením (Buchtová, B., 2002).

Pokud porovnáme dobrovolnou a nedobrovolnou nezaměstnanost vyplyne, že dobrovolně nezaměstnaný sám práci odmítne, kdežto nedobrovolně nezaměstnaný by rád pracoval i za mzdu nižší, ale pracovní příležitosti nenachází. Z toho plyne, že nedobrovolná nezaměstnanost je pro nezaměstnaného velmi nepříznivá (Buchtová, B., 2002).

3.5 Rizikové skupiny mezi nezaměstnanými

Nezaměstnanost postihuje všechny skupiny lidí. Uplatnění člověka na trhu práce, je podmíněno řadou charakteristik, jako je vzdělání, věk, zdravotní stav, příslušnost k etické menšině. Tyto charakteristiky vyčleňují některé skupiny lidí, u kterých je větší předpoklad ztráty zaměstnání, jsou vystaveny riziku opakované nezaměstnanosti a jsou předurčeny pro dlouhodobou nezaměstnanost. Do těchto skupin patří starší lidé, zdravotně postižení, osoby s nízkým vzděláním, mladší věkové skupiny do 30 let, osoby s malými dětmi, romské etnikum a přicházející imigranti. Právě na tyto skupiny musí být zaměřena politika zaměstnanosti. Uchazeče o zaměstnání, kteří potřebují zvýšenou péči, při zprostředkování zaměstnání definuje Zákon č.435/2004 Sb., o zaměstnanosti §33.

3.5.1 Osoby starší 50 let věku

Ztrátu zaměstnání nejhůře prožívají lidé staršího věku, tyto osoby provází pocity bezradnosti, nejistoty s postupnou ztrátou sebevědomí. U starších osob vidí mnoho firem problém v neochotě vymanit se ze svých stereotypů, přizpůsobit se novým podmínkám a učit se nové věci. Jednu z možností pro nezaměstnaného staršího člověka je samostatné podnikání, což je na druhé straně pro starší osoby fyzicky i psychicky náročné.

3.5.2 Zdravotně postižení

Vzhledem k tomu, že se v současné společnosti stále více klade důraz na produktivitu práce a výkon, mají lidé se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním menší šanci na uplatnění na trhu práce. Doba evidence na úřadech práce

několinásobně převyšuje dobu evidence zdravého člověka. Často se postižené osoby dostávají do bezvýhodné životní situace a postarat se o ně musí rodina.

3.5.3 Osoby v evidenci uchazečů o zaměstnání déle než 5 měsíců

Lidé bez vzdělání nebo se vzděláním základním tvoří největší skupinu dlouhodobě nezaměstnaných osob. Jde převážně o mladé lidi obtížně vzdělatelné, často nemající zájem o zaměstnání. Do této skupiny patří i lidé s deviantním chováním například recidivisté, alkoholici, lidé propuštění z nápravních zařízení a ostatní sociálně nepřizpůsobiví.

3.5.4 Osoby pečující o dítě do 10 let věku

Povinnost zaměstnavatele přihlížet k potřebám zaměstnankyň a zaměstnanců pečujících o děti a upravit na základě žádosti stanovenou týdenní pracovní dobu stanoví § 241 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb. Osoby pečující o dítě mají často v zaměstnání pracovní absence, narušující plynulost pracovního procesu a zhoršující produktivitu podniku. To snižuje ochotu tyto osoby zaměstnávat.

3.5.5 Osoby do 30 let věku

Absolventi středních a vysokých škol, kteří se ucházejí o své první pracovní místo, jsou v konkurenci s ostatními uchazeči v nevýhodě. Mladší osoby nemají praktické zkušenosti a zažitě základní pracovní návyky, chybí jim také pracovní kontakty, které usnadňují orientaci na trhu práce. Prodlužování adolescence ohrožuje rozvoj osobní identity, dosažení nezávislosti na rodičích, ohrožuje profesní rozvoj. Pokud mladí lidé nezískají nezbytné pracovní návyky, nebudou způsobilí pracovat ani v dospělém věku a nuda je pak povede k sociálně patologickému chování, k vyřazení ze společnosti.

3.5.6 Romské etnikum

Vzhledem ke stále se zvyšujícím nárokům na uplatnění pracovní síly na trhu práce, kde výše kvalifikace a kvalita sociálních dovedností hrají zásadní roli, bude pro romské etnikum stále těžší získávat zaměstnání. Většina Romů absolvuje pouze základní vzdělání bez další kvalifikace. *„Romové byli zaměstnáni v profesích, které vlivem ekonomické reformy procházejí výraznými změnami kvalifikačních požadavků. Romové žijí pod tlakem*

vlastních kulturních vzorců chování a hodnot i pod zvýšeným tlakem majoritní populace, která je zatím plně neintegrována.“ (Buchtová, B., 2002).

3.6 Dopady nezaměstnanosti

Nezaměstnanost se uvádí jako jeden z hlavních problémů soudobého kapitalismu. Pokud je nezaměstnanost vysoká, dochází k plýtvání zdroji, důchody lidí jsou nízké, ekonomické problémy ovlivňují rodinný život a emoce lidí. Dopady, které s sebou nese nezaměstnanost lze dělit na dvě základní kategorie dopadu, na ekonomický a sociální.

„Každá nezaměstnanost s sebou přináší své důsledky, jedná se především o sociální a ekonomické důsledky nezaměstnanosti“ (Halásková, R., 2001).

3.6.1 Ekonomický dopad

Ekonomické dopady představují ztrátu produkce, jde o rozdíl mezi skutečným a potenciálním produktem. Jedná se o dopad cyklické nezaměstnanosti, nejde o přirozenou míru nezaměstnanosti. Z toho plyne, že se vyrábí méně, než by se mělo, následně klesá HDP.

Rozdíl mezi tempem růstu HDP a průměrnou mírou nezaměstnanosti vyjadřuje Okunův zákon. Tento zákon říká, že růst reálného HDP převyšující trend o 2%, povede k poklesu míry nezaměstnanosti o 1% a naopak růst nezaměstnanosti o 1% nad úroveň přirozené míry nezaměstnanosti je spojen s poklesem HDP o 2%.

Dalším z ekonomických dopadů může být snížení kvalifikace pracovníků, což je jeden z hlavních zdrojů ekonomického růstu. Dojde k menší možnosti výběru a zároveň k omezení celkové spotřeby. Nezaměstnaný klesá na nižší úroveň a nemůže si dovolit tolik, co lidé ze stejné sociální vrstvy.

3.6.2 Sociální dopad

Je to hlavně dlouhodobá nezaměstnanost, která přináší sociální a s nimi spojené psychologické dopady. Je prokázáno, že nezaměstnanost vede ke zhoršení nejen psychického, ale také fyzického zdraví, vede k vyššímu výskytu srdečních chorob, alkoholismu a sebevražd.

3.7 Státní politika zaměstnanosti České republiky

“Politiku zaměstnanosti lze vymezit jako soubor opatření, kterými jsou spoluutvářeny podmínky pro dynamickou rovnováhu na trhu práce a pro efektivní využití pracovních sil” (Halásková, R., 2001).

Státní politika zaměstnanosti usiluje o dosažení rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou po pracovních silách. Snaží se o produktivní využití zdrojů pracovních sil a také o zabezpečení práva občanů na zaměstnání. V České republice státní správu v oblasti státní politiky zaměstnanosti vykonává Ministerstvo práce a sociálních věcí, prostřednictvím úřadů práce. Základní právní normou k dosažení cílů politiky státu v oblasti zaměstnanosti je zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, který nabyl účinnosti dnem 1. 10. 2004.

3.7.1 Pasivní politika zaměstnanosti

Pasivní politika zaměstnanosti se zaměřuje na pomoc lidem, kteří přišli o zaměstnání. Cílem je zamezení poklesu životní úrovně těchto osob. Jde o finanční pomoc, která je určena k překlenutí období, kdy jsou lidé bez stálého příjmu ze zaměstnání.

Nárok na podporu v nezaměstnanosti má uchazeč za určitých podmínek:

- doloží, že dosáhl prostřednictvím zaměstnání nebo jiné výdělečné činnosti alespoň dvanáct měsíců důchodového pojištění v období dvou let předcházejících podání žádosti o zprostředkování zaměstnání,
- podal žádost o podporu v nezaměstnanosti u příslušného úřadu práce,
- není poživatelem starobního důchodu.

Tyto podmínky platí v případě, že nebyl v posledních šesti měsících před podáním žádosti o zprostředkování zaměstnání ukončen s uchazečem pracovní poměr z důvodu porušení povinnosti zvláště hrubým způsobem.

3.7.2 Aktivní politika zaměstnanosti

Aktivní politika zaměstnanosti je soubor opatření, která mají přispívat k podpoře odpovídající kvalifikace pracovní síly, k maximálně možné úrovni zaměstnanosti a k vytváření nových pracovních míst.

Cílové skupiny uchazečů o zaměstnání, které jsou přednostně zařazovány do nástrojů APZ jsou:

- dlouhodobě evidovaní uchazeči, s délkou evidence více než 5 měsíců,
- uchazeči starší 50 let věku,
- uchazeči do 25 let věku včetně absolventů škol bez praxe,
- uchazeči pečující o dítě do 10 let věku,
- osoby se zdravotním postižením,
- uchazeči, kterým je potřeba věnovat zvýšenou péči z jiného důvodu bránícího jejich vstupu na volný trh práce, např. ohrožení sociální exkluzí z důvodu setrvání v dlouhodobé nezaměstnanosti.

Zaměření nástrojů aktivní politiky na skupinu dlouhodobě nezaměstnaných, je jednou z možností úspěchu boje s nezaměstnaností. *„Je však potřeba postupovat bez váhání neboť efekt dlouhodobě nezaměstnaných se projevuje velmi rychle a to v podobě ztráty zájmu o hledání zaměstnání a pokles hodnoty lidského kapitálu, kdy je návrat zpět na trh práce fakticky nemožný a řešení je až odchod do důchodu“* (Němec, D., 2010).

3.7.3 Nástroje aktivní politiky zaměstnanosti

Mezi nástroje aktivní politiky zaměstnanosti patří:

- rekvalifikace,
- veřejně prospěšné práce (VPP),
- příspěvek na zapracování,
- příspěvek na zřízení chráněného pracovního místa,
- příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném pracovním místě,
- společensky účelná pracovní místa vyhrazená zaměstnavatelem,

- společensky účelná pracovní místa vytvořená za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti,
- společensky účelná pracovní místa zřízená zaměstnavatelem,
- příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program,
- příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů na chráněné pracovní místo,
- překlenovací příspěvek.

Vhodnost použití jednotlivých nástrojů je zvažována s ohledem na aktuální situaci na regionálním trhu práce a na struktuře uchazečů o zaměstnání. Hlavním cílem APZ je finanční podpora zaměstnavatelům, kteří jsou ochotni a mají zájem zaměstnat osoby, které jsou na trhu práce znevýhodněné. Jedná se například o osoby vyššího věku, osoby zdravotně postižené nebo jinak ohrožené skupiny definované zákonem č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

4 Praktická část

4.1 Obecné informace o regionu

Šluknovský výběžek nalezneme v severovýchodní části Ústeckého kraje, v severní části okresu Děčín. Je vyplněn Šluknovskou pahorkatinou, tvořenou lužickým žulovým masivem, který je jedním z největších žulových ploch ve střední Evropě. Území Šluknovského výběžku je na západě, severu a východě obklopeno státní hranicí s Německem. Nalézá se rovněž na území, kterému se říká Sudety, tzn. pohraniční oblast České republiky, kde dříve žili hlavně Němci. Slovo pochází pravděpodobně z keltštiny a znamená Les kanců. V minulosti byl region charakteristický lehkým průmyslem a zemědělstvím. Lidé, především v poválečném období migrovali za prací z vnitrozemí. Území jim nabízelo pracovní i sociální zázemí. Jednalo se ve větší míře o obyvatelstvo s nízkou vzdělanostní strukturou.

Šluknovský region je nejsevernějším regionem České republiky, viz obrázek 2. Šluknovský výběžek je také místem, kde se Česká republika nejvíce přibližuje moři. Baltské moře je od něj vzdáleno vzdušnou čarou 300 km. Je charakteristickým územím styku a překrývání kultur tří oblastí: české, saské a lužické. V současné době lehký průmysl ve větší míře ustoupil, ale lidé zůstávají. Nejsou ochotni dále migrovat za prací, vyjma mladších a vzdělanějších generací, které se snaží o zlepšení kvality svého života tím, že migrují do vyspělejších a bohatších regionů. Neochota lidí přizpůsobovat se novým podmínkám, je způsobena stárnutím populace na tomto území a rozlehlostí Šluknovského výběžku, kde je nedostatečná dopravní infrastruktura.

Obrázek 2 Mapa Šluknovského výběžku

Zdroj: <http://www.lokalni-ekonomika.cz/ccr/sluknovsky-vybezek.html>

4.2 Počty obyvatel v sídlech Šluknovského výběžku

V tabulce 1 se uvádí celkové počty obyvatel a počty ekonomicky aktivních obyvatel ve významných sídlech Šluknovského výběžku s počtem obyvatel nad 5000. Tabulka 2 pak uvádí celkové počty obyvatel a počty ekonomicky aktivních obyvatel v sídlech Šluknovského výběžku s počtem obyvatel do 5000.

Tabulka 1 Sídla Šluknovského výběžku s více než 5000 obyvateli

Sídlo	Celkový počet obyvatel	Počet obyvatel 15-64 let
Varnsdorf	15674	10604
Rumburk	11200	7672
Šluknov	5636	3799

Zdroj: Podkladové materiály: <http://www.portal.mpsv.cz/>

Tabulka 2 Sídla Šluknovského výběžku s méně než 5000 obyvateli

Sídlo	Celkový počet obyvatel	Počet obyvatel 15-64 let
Jiříkov	3828	2592
Krásná Lípa	3517	2254
Mikulášovice	2182	1493
Velký Šenov	1978	1323
Dolní Poustevna	1814	1271
Chřibská	1380	972
Staré Křečany	1284	862
Dolní Podluží	1203	828
Vilémov u Šluknova	916	646
Horní Podluží	766	543
Rybniště	669	460
Jiřetín pod Jedlovou	635	433
Lipová	600	414
Lobendava	304	261
Doubice	107	68

Zdroj: Podkladové materiály: <http://www.portal.mpsv.cz/>

4.3 Charakteristika sídel spadajících do Šluknovského výběžku

Varnsdorf

Druhé největší město okresu Děčín je Varnsdorf, město je současně i největším městem Šluknovského výběžku. Ze tří stran ho obklopují hranice se Spolkovou republikou Německo. Rozkládá se v okolí říčky Mandavy a od roku 2003 se stalo městem s pověřeným obecním úřadem a obcí s rozšířenou působností. Varnsdorf je průmyslové město a má bohatou průmyslovou tradici. Jeden z největších zaměstnavatelů je strojírenská společnost TOS Varnsdorf a.s. Společnost TOS Varnsdorf a.s. byla založena v roce 1903, je předním světovým výrobcem obráběcích strojů. V současné době zaměstnává 520 zaměstnanců.

V počtu zaměstnanců zaujímá druhé místo společnost K W L, s.r.o., orientovaná na výrobu a vývoj kabelů a vodičů a montáž kabelových svazků a systémů pro automobilový a spotřební průmysl. Zaměstnává 238 osob.

Akciová společnost VELVETA pokračuje v 230leté tradici výroby bavlnářských tkanin pro oděvní průmysl ve Varnsdorfu. Dnes patří k předním evropským výrobcům manšestrů, pracích kordů, sametů, dyftýnů. Uplatnění u této společnosti našlo 197 osob.

Letitou tradici má ve městě podnik ELITE, výrobce dámských punčoch. Ve třicátých letech 20. století byla firma, která ve své době měla 1600 zaměstnanců jedna z nejmodernějších textilních firem. Své výrobky vyvážela také do zahraničí. Za druhé světové války byla část kapacity převedena na válečnou výrobu, v závodě pracovalo 500 válečných zajatců a totálně nasazených. Dne 24. října 1945 byla znárodněna. V roce 1947 vznikla „ELITE, sdružené továrny punčoch, národní podnik“. Zvrat ve výrobě nastal v roce 1966, kdy spolu s módou minisukní zavádí ELITE hromadnou výrobu jemných punčochových kalhot. V roce 1994 byla ze státního podniku vytvořena ELITE a.s. a nyní má 43 zaměstnanců.

Dalším zaměstnavatelem ve Varnsdorfu je Vitana a.s., která se zabývá výrobou předpřipravených potravin pro pečení i vaření. Ve Varnsdorfu má balírny koření. V současnosti se ve Varnsdorfu vyrábí 300 druhů koření pro norský, český a slovenský trh.

Více než 100 zaměstnanců má Vyšší odborná škola a Střední škola Varnsdorf, Nemocnice Varnsdorf, To \$ Mi Vdf. spol. s r.o., RETOS Varnsdorf s.r.o., a Město Varnsdorf.

Tabulky 5 a 6 obsahují údaje o počtu osob evidovaných na úřadu práce a údaje o výši podílu nezaměstnaných osob ve věku 15 – 64 let za sledované období. Z uvedených údajů je zřejmé, že podíl nezaměstnaných osob se mírným tempem snižuje. V prvním čtvrtletí roku 2014 byl podíl nezaměstnaných osob 10,83 % a čtvrté čtvrtletí nabylo podíl nezaměstnaných osob hodnoty 8,27 %. Vliv na snižující se podíl nezaměstnaných osob ve Varnsdorfu, má jistě ústup ekonomické recese, ale i migrace převážně mladších osob za prací do jiného regionu.

Rumburk

Město Rumburk se rozkládá na ploše 24,71 km² v nadmořské výšce 387 m. n. m. Rumburk je od roku 2002 obcí s rozšířenou působností a s pověřeným obecním úřadem. Přenesenou působnost jako pověřený obecní úřad vykonává kromě vlastního území ještě pro města Jiříkov a Krásná Lípa a obce Staré Křečany a Doubice. Obvod rozšířené působnosti města Rumburk zahrnuje navíc ještě obvod pověřeného obecního úřadu Šluknov, tj. město Šluknov, Velký Šenov, Mikulášovice a Dolní Poustevna a obce Lipová, Lobendava, a Vilémov.

Rumburk má v současné době vlastní Průmyslovou zónu, ve které se nachází několik čerpacích stanic pohonných hmot, poskytujících zázemí pro kamionovou dopravu a nejvýznamnější zaměstnavatel v regionu, kterým je společnost Benteler Automotive Rumburk s.r.o., jenž se zabývá výrobou automobilových kovových dílů. V současné době je ve městě evidovaných 545 nezaměstnaných. Společnost se významně podílí na zaměstnanosti, kdy vytvořila 900 pracovních míst pro občany regionu.

Město Rumburk bylo proslulé textilní výrobou a výrobou tzv. rumburských kamen, které zde vyráběla firma Rukov. V roce 1995 vznikla spojením bývalé tradiční firmy Rukov a rakouské společnosti Reischl GmbH firma HAAS+SOHN Rukov, s.r.o. Sídlo české pobočky výroby se nachází právě v severočeském Rumburku a kompletní výroba je provozována v přilehlém Jiřetíně pod Jedlovou. Postupem času se společnost HAAS+SOHN Rukov, s.r.o. stala jedním z nejvýznamnějších zaměstnavatelů v děčínském okrese.

Podíl nezaměstnaných osob ve městě Rumburk v průběhu let 2014 a 2015 také mírným tempem klesá. Hodnoty počtu nezaměstnaných osob a podílu nezaměstnaných osob ve věku 15 – 64 let uvádí tabulka 3 a 4. Nemalou zásluhu na snížení podílu nezaměstnaných osob má jistě největší zaměstnavatel ve městě a to Benteler Automotive Rumburk s.r.o., který stále hledá zaměstnance. Bohužel, ve městě žijí lidé s velmi nízkým vzděláním a neochotou učit se něčemu novému, proto je výše uvedený zaměstnavatel nucen dovážet zaměstnance z ostatních regionů.

Šluknov

Šluknov je nejsevernější město České republiky, po němž název získal i Šluknovský výběžek. Malé město leží uprostřed stejnojmenného výběžku. Okolní krajina je převážně mírná vrchovina s širokými údolími kolem 340 metrů nadmořské výšky. V okolí Šluknova i ve městě samém je celá řada historických a architektonických památek. Od počátků Českého státu náleželo území Šluknovského výběžku k českým zemím, přestože bylo osídleno obyvatelstvem německé národnosti. Území patřilo mezi hustě osídlenou oblast Českého státu. Krajina Šluknovska je staletí obdělávanou urbanizovanou zemí, kde dotek lidské ruky je patrný na každém kroku. Vzhledem k tomu, že tato oblast nebyla nikdy místem těžkých průmyslových podniků, ale převážně se jednalo o lehký

průmysl zpracovatelský, nejvíce textilní nejsou jizvy zapříčiněné člověkem krajně tak zřetelné jako v jiných oblastech severních Čech.

Město Šluknov je v podílu nezaměstnaných osob ve věku 15 – 64 let, který se stále pohybuje okolo 12 % na první příčce. Je to dáno odlehlostí města od ostatních větších měst, nedostatkem větších podniků ve městě a v neposlední řadě méně vzdělanými obyvateli.

Jiříkov

Město Jiříkov se řadí mezi nejstarší města regionu. Leží v těsné blízkosti hranice s Německem, což prospívá příhraniční turistice. Samotné město leží v idylickém údolí s příjemnou přírodou a mírnými vrchy Lužického pohoří, které nabádá k pěším nebo cyklistickým výletům do okolí. Návštěvník si najde místo k odpočinku v příjemných hospůdkách, které zde vyrůstají hlavně v posledním období.

Město Jiříkov bylo v minulosti průmyslovým městem se zaměřením na textilní průmysl. V době ekonomické recese však byly podniky nuceny výrobu omezit a následně ukončit. Podíl nezaměstnaných se zde s mírnými výkyvy v období letních měsíců, pohybuje okolo 10 %.

Krásná Lípa

Město Krásná Lípa se nachází v severovýchodní části okresu Děčín. Leží na horním toku říčky Křinice na pomezí Národního parku České Švýcarsko a Lužických hor. Je součástí regionu, který dlouhé roky trápí poměrně vysoká nezaměstnanost. Lidé bývají v evidenci úřadu práce i několik let. Společnost EUROMETALGROUP s.r.o., která sídlí v Krásné Lípě, působí na českém i zahraničním trhu. Předmětem činnosti je výroba krbových kamen a silnostěnných kouřovodů, převážná část kamen je exportována do Evropy.

Město zaměstnává ke stávajícím pracovníkům i další osoby na veřejně prospěšné práce. Přednostně zapojuje dlouhodobě nezaměstnané z evidence úřadu práce. Po dobu jednoho roku mohou lidé pracovat pro město, mzdu dotuje stát z prostředků EU. Krásná Lípa se dlouhodobě potýká s nezaměstnaností kolem 10 % a ani výhledy do nejbližší budoucnosti nejsou dobré.

Mikulášovice

Své největší slávy dosáhly Mikulášovice před 1. světovou válkou, kdy byly s necelými osmi tisíci obyvateli jednou z největších vesnic Rakousko-Uherska. Mikulášovice jsou známé především tradičním textilním a nožířským průmyslem. Město leží v západní části Šluknovského výběžku a v současnosti má město 2182 obyvatel.

Textilní firma ALATEX sídlící v Mikulášovicích začala fungovat v roce 1996. V současnosti zde pracuje 55 zaměstnanců. Zabývá se výrobou polypropylenových popruhů a příze. Většinu zboží exportuje do mateřské firmy v Německu. Průměrně 58 zaměstnanců má společnost Mikov s.r.o., která je dlouhodobým a světově uznávaným výrobcem širokého sortimentu nožů a kancelářských potřeb. Své výrobky dodává do obchodní sítě nejen v ČR, ale i do celé Evropy, USA a Ruska. Dalšími zaměstnavateli sídlícími v Mikulášovicích je Korekta spol. s.r.o., která se zaměřuje na výrobu plastových výlisků vstřikováním a společnost S&R Stahlbau-Blechbearbeitung CZ, s.r.o., kde našly uplatnění dvě desítky osob ve výrobě lehkých stavebních konstrukcí.

Pro město Mikulášovice je charakteristické velké množství penzionů nabízejících služby turistům. Proto se v letních měsících, kdy je město hojně navštěvováno, jak tuzemskými tak zahraničními turisty, podíl nezaměstnaných výrazně snižuje. V prvním čtvrtletí 2015 byl podíl nezaměstnaných 10,65 %, ve třetím čtvrtletí již jen 8,18 %.

Velký Šenov

Město Velký Šenov nalezneme v západní části Šluknovského výběžku, mezi městy Šluknov a Mikulášovice. V minulosti bylo ve stuhařství a knoflíkářství jenom v Šenově zaměstnáno 1200 dělníků. Začátkem dvacátého století žilo v Šenově přes čtyři tisíce obyvatel. Dne 4. října 1907 byl Šenov povýšen na město. Jeho stále rostoucí význam byl vyjádřen změnou názvu „Velký Šenov“. V současné době žije ve Velkém Šenově necelých 2000 stálých obyvatel. Většina lidí dojíždí do okolních měst za prací. Přesto je i zde vysoká nezaměstnanost.

Dnes k největšímu zaměstnavateli v obci patří společnost STAP a.s. Řadí se mezi největší evropské výrobce stuhařských výrobků a zdrhovadel. Sídlo společnosti a druhý výrobní závod se nachází ve Vilémově. Dále se ve městě nachází Železářny Velký Šenov

s.r.o., jejichž hlavním produktem je galvanicky pokovená a nepokovená pásová ocel, strojírenský závod Tratec-CS s.r.o. a tradiční výrobce umělých květin Centroflor, s.r.o.

Obyvatelé města Velký Šenov pracují převážně ve výše uvedených společnostech, nebo dojíždějí za prací do okolních měst. I zde je pokles podílu nezaměstnaných osob v období letních měsíců způsoben turistickým ruchem. Hodnoty podílu nezaměstnaných a počty obyvatel ve sledovaném období uvádí tabulka 3 a 4.

Dolní Poustevna

Město Dolní Poustevna se nachází v nadmořské výšce 298 m. n. m. Sídlištěně navazuje na německé město Sebnitz a je ze dvou stran obklopeno německým územím. Dolní Poustevna se dělí na pět částí: Dolní Poustevna, Horní Poustevna, Karlín, Markéta a Nová Víska. Celkový počet obyvatel je 1814.

Město Dolní Poustevna je vlivem blízkosti státních hranic charakteristické velkým množstvím obchodů se suvenýry a zázemím pro turistický ruch. Podíl nezaměstnaných osob se od roku 2014 snížil o 3,04 %.

Chřibská

V jižní části Šluknovského výběžku se v malebném údolí nachází město Chřibská. Město obklopují zalesněné kopce, které jsou součástí geografických pod celků Kytlická pahorkatina, Jetřichovické stěny a Lužický hřbet. Město Chřibská leží v Chráněné krajinné oblasti Lužických hor a částečně zasahuje území Chráněné krajinné oblasti Labské pískovce. Skládá se ze čtyř místních částí Chřibská, Horní Chřibská, Dolní Chřibská a Krásné Pole.

Obce chřibského údolí jsou známy tím, že v minulosti prosluly sklářským, textilním i potravinářským průmyslem. Nacházel se zde pivovar, octárna, destilovny, výroba hořčice, výroba prášku do pečiva a také velmi významný podnik Augusta Tschinkela, kde se vyráběly kávové náhražky (cikorka), čokoláda a cukrovinky. Mnoho provozoven bohužel zaniklo. V současné době je tomto městě nejvýznamnějším zaměstnavatelem AMANN s.r.o. se svými 160 zaměstnanci. Výrobní produkcí společnosti jsou průmyslové

šicí nitě, nitě pro galanterní použití a pro strojní výšivku. Ve městě se také rozvinulo soukromé podnikání, rozšířila se nabídka restauračních a ubytovacích zařízení.

Město se nachází na hlavní silniční trase mezi Děčínem a Rumburkem. Obyvatelé tak mají možnost pohodlně dojíždět za prací do okolních větších měst. Ke čtvrtému čtvrtletí 2015 činil podíl nezaměstnaných osob 8,24 %, což je o 1,84 % méně než ve čtvrtém čtvrtletí 2014.

Staré Křečany

Nedaleko města Rumburk se nachází obec Staré Křečany. K obci náleží Staré a Nové Křečany, Kopec, Panský, Brtníky a Valdek, které tvoří západní konec Českého Švýcarska. Obyvatelstvo se zde původně živilo domácí výrobou okrasných a užitkových předmětů z lýka a dřeva. Nalezneme zde několik památkovým úřadem chráněných chalup ze 17. - 18. století, stavěných jako domy hrázděné s bedněním.

V obci se nachází výroba společnosti Heckl s.r.o., která má své pobočky na několika místech České republiky.

Obyvatelé obce, kteří nedojíždějí za prací do okolních měst, se převážně zabývají zemědělstvím. Podíl nezaměstnaných osob se zde stabilně pohybuje okolo 10 %.

Dolní Podluží

Obec leží jihozápadně od města Varnsdorf. V obci se nachází hraniční přechod do Německa pro pěší a cyklisty. Dříve se obec jmenovala Dolní Grunt a povstala rozdělením vsi Grunt na části horní a dolní. Přívlastek Horní a Dolní Grunt vznikl na základě polohy vsi rozložené podél říčky Lužničky. V minulosti je v souvislosti s Dolním Podlužím zmiňována i ves Hlemýždí (Schneckendorf). Později byla tato ves integrována do Dolního Podluží. Dnes tvoří obec vedle Dolního Podluží také části Kateřina, Světliny a Hraniční Buk.

V 18. století se do obce rozšířila výroba sametu a manšestru a byla zde i přírodní bělidla. V letech budování socialismu byly v Dolním Podluží nejdůležitějšími provozy závod národního podniku Velveta Varnsdorf. Dnes se na katastru obce nachází provozovna společnosti HELIX – Liberec s.r.o., se 43 zaměstnanci. Společnost se jako jediná v České

republiky zabývá výkupem a následným zpracováním hlemýždě zahradního. Jejím výhradním odbytištěm je francouzský trh. V obci se jiní významní zaměstnavatelé již nenacházejí. Obyvatelé obce tak mají možnost uplatnění pouze ve společnosti HELIX – Liberec s.r.o., což některým dělá vlivem prostředí velké potíže, proto ač se podíl nezaměstnaných osob v obci pohybuje okolo 9 %, má společnost nedostatek zaměstnanců.

Vilémov

V údolí Vilémovského potoka, v nadmořské výšce 322 m. n. m. a v západní části Šluknovského výběžku leží obec Vilémov. V okolí Vilémova se vždy dařilo pěstování lnu, od středověku se tu rozvíjela textilní výroba, nejznámější se stalo velmi jemné, tzv. švýcarské plátno. V současné době v obci funguje továrna na výrobu stuh STAP a.s.

Podíl nezaměstnaných osob není tak vysoký jako v okolních městech, či obcích, pohybuje se pouze okolo 5 %.

Horní Podluží

Horní Podluží se nachází v jižní části Šluknovského výběžku, na severní straně Lužických hor. Na katastru obce se nachází rybník Světlík, který je významným hnízdištěm vodního ptactva. Na Šibeničním vrchu je provozován lyžařský areál se sjezdovkou o délce 480 metrů.

Největším zaměstnavatelem v obci je společnost LUKRAM s.r.o., kterou vlastní nadnárodní společnost Belden se sídlem v USA, výrobce elektromechanických komponentů. LUKRAM s.r.o. patří se svými 538 zaměstnanci mezi největší zaměstnavatelé Varnsdorfska. V obci je také kozí farma, zabývající se chovem koz a výrobou kozích sýrů.

Obyvatelé mají dále možnost uplatnění v ústavech sociální péče, kterých je na území obce několik. Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. 2015 nabyl hodnoty 5,82 %.

Rybniště

Rybniště nalezneme v jižní části Šluknovského výběžku. Obec leží v nadmořské výšce 460 m. n. m. v sedle mezi Plešivcem a Širokým vrchem. Velká část obce leží na

území Chráněné krajinné oblasti Lužické hory. Rozloha katastru obce je 12,71 km². Obec se skládá ze dvou katastrálních území, Rybníště a Chřibské Nové Vsi. Od roku 1873 byla v obci sklárna se 180 zaměstnanci. Její provoz skončil v průběhu 2. světové války.

V obci se nenachází žádný významný zaměstnavatel, pouze malé množství živnostníků, kteří zajišťují služby pro občany obce. Obyvatelé tak převážně za prací dojíždějí do okolních obcí, či měst. Hodnota podílu nezaměstnaných osob se pohybuje okolo 8 %.

Lipová

Obec Lipová leží v západní části Šluknovského výběžku v nadmořské výšce 361 m. n. m. Severní hranice katastru obce jsou zároveň i hranicemi státu s Německem. Do roku 1938 byla Lipová sídlem okresního soudu s věznicí.

V Lipové má sídlo společnost Conmetron, spol. s r.o., která vznikla v roce 2003. Zabývá se výrobou drobného kovového kancelářského zboží. Počet osob, které společnost zaměstnává, se pohybuje okolo 30 zaměstnanců. V obci na návsi sídlí ve zrenovovaném podstávkovém domě Společnost pro trvale udržitelný rozvoj Šluknovska.

V roce 2015 se podíl nezaměstnaných osob v obci snížil na 5 %. Obyvatelé obce z větší části dojíždějí za prací do okolních obcí.

Jiřetín pod Jedlovou

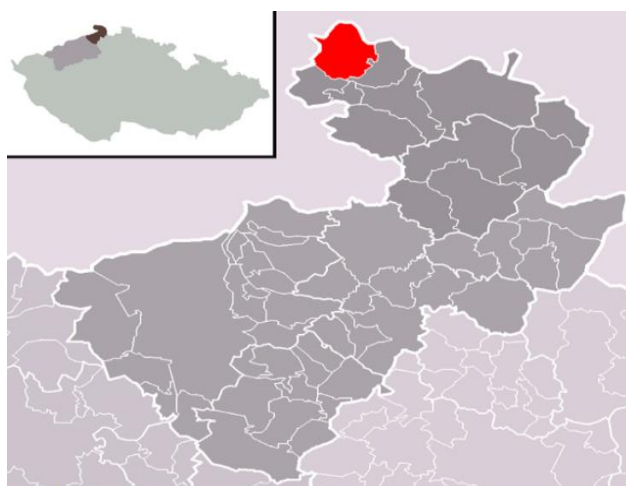
Obec se nachází na západní straně Lužických hor a je branou do Šluknovského výběžku. Jiřetín pod Jedlovou byl založen v roce 1548 tehdejším majitelem panství Georgem ze Schleinitz jako hornické městečko na základě objevu ložiska stříbrných rud. Jiřetín pod Jedlovou je z velké části zalesněn. Umístění v nádherné krajině doplněné historickými stavbami hlavně z období 17. a 18. století předurčilo obec k rozvoji turistiky, rekreace a sportu. Samotný Jiřetín pod Jedlovou se nachází na poměrně strmém svahu, jsou zde provozovány dva lyžařské vleky. V současné době je zde výrobce krbových kamen HAAS + SOHN Rukov, s.r.o., dále výrobce plastových oken Samat spol. s r.o., a společnost EUROGREEN CZ s. r. o., která se zabývá profesionální pokládkou a údržbou sportovních trávníků.

Ačkoliv v obci působí významní zaměstnavatelé, je podíl nezaměstnaných osob na hodnotě 9,66 %. I přes vysoké hodnoty se podíl nezaměstnaných osob v obci oproti roku 2015 snížil o 4,53 %.

Lobendava

Lobendava leží v severozápadní části Šluknovského výběžku. Na obrázku 3 je znázorněno umístění obce.

Obrázek 3 Mapa umístění obce Lobendavy

Zdroj: <http://ceskesvycarsko.in>

Původní jméno obce znělo Lobendov a má základ ve staroslovanském slovu Lubyja, což znamená krásný potok. Součástí obce je i nejseverněji položená osada v celé České republice - Severní. Malá obec při Lučním potoku, o níž se dochovala první písemná zmínka z roku 1449, má dnes 304 obyvatel a rozkládá se na ploše 1283 ha v nadmořské výšce 344 m. n. m.

Obyvatelé obce mají malé možnosti uplatnění. Nesídlí zde žádný významný zaměstnavatel a vlivem špatné dopravní infrastruktury, tak nemají prakticky možnost dojíždět za prací do okolních měst. Proto se podíl nezaměstnaných osob v obci pohybuje okolo 11 %. Pouze v letních měsících se na přechodnou dobu podíl nezaměstnaných osob snížil na 5,75 %.

Doubice

Obec slouží převážně k rekreaci, má pouze 107 stálých obyvatel a je počtem obyvatel nejmenší obcí okresu Děčín. Území vesnice se rozlišuje na Starou Doubici a Novou Doubici. V areálu Staré hospody najdeme nové infocentrum České a Saské Švýcarsko. I přes malý počet obyvatel je Doubice rozvinutou obcí. Je zde mnoho rekreačních zařízení, kdy se do jejich provozování zapojují obyvatelé obce. Místní lokalitu hojně navštěvují turisté pro svou malebnost a zachované historické památky.

Podíl nezaměstnaných osob v obci je velmi kolísavý.

4.4 Podíl nezaměstnaných osob v obcích Kop Rumburk

Podíl nezaměstnaných osob v obcích vybraného regionu spadajících do působnosti Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ústí nad Labem, Kontaktní pracoviště Rumburk vyjadřuje tabulka 3 a 4.

Mezi obcemi jenž spadají pod Kontaktní pracoviště Úřadu práce ČR Rumburk, jsou v podílu nezaměstnaných osob nemalé rozdíly. Nejvyšší podíl nezaměstnaných osob je k 31. 12. 2014 zaznamenán ve městě Šluknov, kde hodnota dosáhla 13,66 % a naopak obec s nejnižším podílem nezaměstnaných osob byla k výše uvedenému datu obec Doubice s 2,94 %. K 31. 12. 2015 byl nejvyšší podíl nezaměstnaných osob opět ve městě Šluknov s hodnotou 12,04 % a naopak nejnižší podíl nezaměstnaných osob byl zjištěn v obci Lipová s hodnotou 5,42 %.

Nezaměstnanost v této oblasti významně ovlivňuje dopravní infrastruktura a malý počet trvale žijících osob na území obcí. Významným důvodem vysoké nezaměstnanosti v této oblasti je i malá vzdělanost obyvatelstva a častá migrace převážně mladších obyvatel do vyspělejšího regionu. Z tabulek 3 a 4, které uvádějí údaje o podílu nezaměstnaných osob v jednotlivých obcích je zřejmé, že nezaměstnanost mírným tempem klesá.

Tabulka 3 Podíl nezaměstnaných osob dle obcí - Kop Rumburk rok 2014

	Údaje k datu 31. 3. 2014		Údaje k datu 30. 6. 2014		Údaje k datu 30. 9. 2014		Údaje k datu 31. 12. 2014	
	Počet uchazečů	PN v %	Počet uchazečů	PN v %	Počet uchazečů	PN v %	Počet uchazečů	PN v %
Dolní Poustevna	135	10,24	124	9,68	107	8,34	118	9,21
Doubice	4	6,15	3	4,41	4	5,88	2	2,94
Jířkov	333	12,37	305	11,30	319	12,00	329	12,35
Krásná Lípa	284	12,16	239	10,34	219	9,45	237	10,25
Lipová	38	8,94	18	4,35	22	4,83	34	7,97
Lobendava	34	12,55	27	9,96	25	9,58	31	11,88
Mikulášovice	173	11,18	155	10,05	154	10,05	162	10,72
Rumburk	713	8,96	674	8,54	610	7,76	650	8,28
Staré Křečany	114	12,60	98	11,25	106	12,30	104	11,83
Šluknov	570	14,69	499	12,82	498	12,79	533	13,66
Velký Šenov	166	11,90	131	9,75	140	10,58	142	10,66
Vilémov	52	7,80	39	5,73	49	7,59	50	7,59
Kop Rumburk	2616	11,16	2312	9,94	2253	9,73	2392	10,33

Zdroj: Podkladové materiály <http://www.portal.mpsv.cz/>

Tabulka 4 Podíl nezaměstnaných osob dle obcí - Kop Rumburk rok 2015

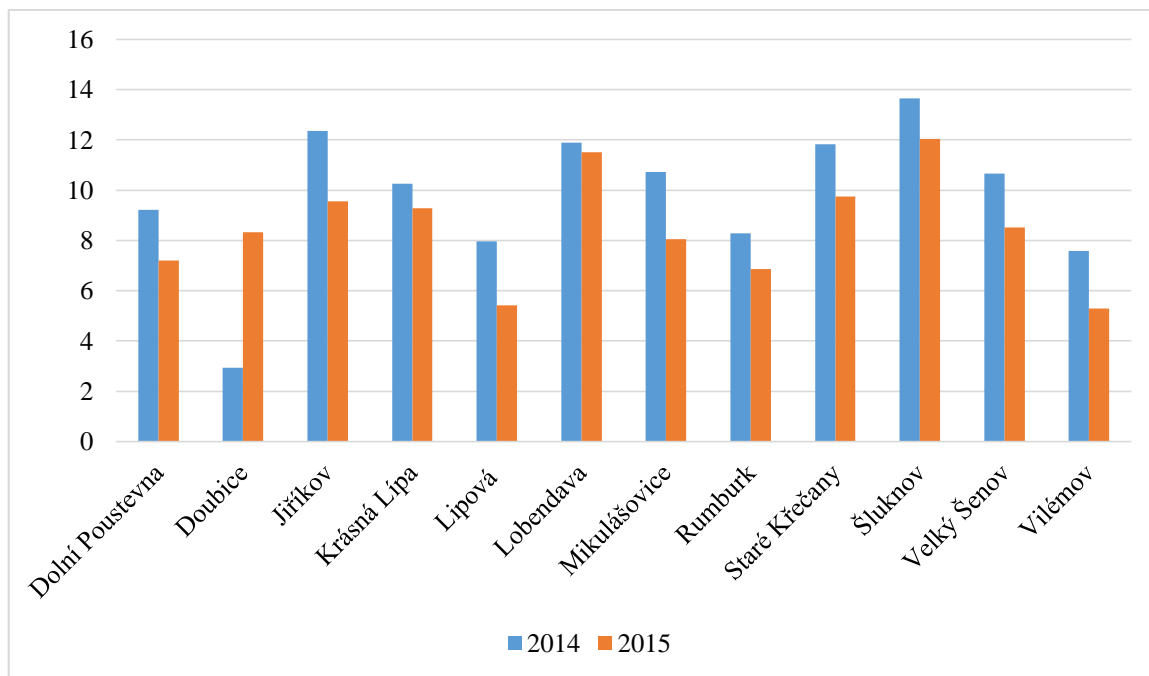
	Údaje k datu 31. 3. 2015		Údaje k datu 30. 6. 2015		Údaje k datu 30. 9. 2015		Údaje k datu 31. 12. 2015	
	Počet uchazečů	PN v %	Počet uchazečů	PN v %	Počet uchazečů	PN v %	Počet uchazečů	PN v %
Dolní Poustevna	113	8,81	96	7,69	89	7,20	89	7,20
Doubice	4	5,88	7	9,72	7	9,72	6	8,33
Jířkov	279	10,34	271	10,43	257	9,91	245	9,56
Krásná Lípa	233	10,12	193	8,37	197	8,47	213	9,28
Lipová	31	7,25	18	4,19	18	4,43	22	5,42
Lobendava	25	9,58	12	4,87	13	5,75	27	11,50
Mikulášovice	162	10,65	128	8,73	123	8,18	121	8,04
Rumburk	607	7,74	548	6,93	548	6,95	545	6,85
Staré Křečany	102	11,72	89	10,22	78	8,93	86	9,75
Šluknov	525	13,50	452	11,80	436	11,30	461	12,04
Velký Šenov	146	10,81	112	8,22	113	8,36	116	8,51
Vilémov	43	6,66	30	4,68	35	5,30	34	5,30
Kop Rumburk	2270	9,80	1956	8,52	1914	8,33	1965	8,56

Zdroj: Podkladové materiály <http://www.portal.mpsv.cz/>

Rozdíl podílu nezaměstnanosti v jednotlivých obcích spadajících pod Kontaktní pracoviště Rumburk k 31. 12. 2014 a 31. 12. 2015 je patrný z grafu 1. Je zde na první pohled vidět snižující se trend podílu nezaměstnaných vzhledem k ustupující ekonomické

recesi. Výjimku tvoří obec Doubice, která má pouze 107 stále bydlících obyvatel. K 31. 12. 2014 byly v evidenci úřadu práce 2 osoby a k 31. 12. 2015 bylo evidováno 6 osob, což způsobilo zvýšení podílu nezaměstnanosti v této obci o 5,39 %.

Graf 1 Podíl nezaměstnaných dle obcí - Kop Rumburk k 31. 12. 2014 a 31. 12. 2015

Zdroj: Podkladové materiály <http://www.portal.mpsv.cz/>, grafické zpracování vlastní

4.5 Podíl nezaměstnaných osob v obcích Kop Varnsdorf

Podíl nezaměstnaných osob v obcích vybraného regionu spadajících do působnosti Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ústí nad Labem, Kontaktní pracoviště Varnsdorf vyjadřuje tabulka 5 a 6. V oblasti spadající do působnosti Kontaktního pracoviště Úřadu práce ČR Varnsdorf, je obcí s nejvyšším podílem nezaměstnaných osob k 31. 12. 2014 s hodnotou 12,01 % obec Jiřetín pod Jedlovou, obcí s nejnižším podílem nezaměstnaných osob je obec Horní Podluží s hodnotou 7 %.

K 31. 12. 2015 měla nejvyšší podíl nezaměstnaných osob opět obec Jiřetín pod Jedlovou s hodnotou 9,09 % a naopak s nejnižším podílem nezaměstnaných osob byla obec Horní Podluží s hodnotou 5,82 %.

I tato oblast je ovlivněna nedostatečnou dopravní infrastrukturou a migrací části především mladšího obyvatelstva do rozvinutějších regionů. Skutečnost, že okres Děčín

patří mezi okresy s nejnižší průměrnou mzdou, ovlivňuje jejich rozhodování, zda setrvat v této oblasti, či přesunout své aktivity do rozvinutějšího a bohatšího regionu.

Tabulka 5 Podíl nezaměstnaných osob dle obcí - Kop Varnsdorf rok 2014

	Údaje k datu 31. 3. 2014		Údaje k datu 30. 6. 2014		Údaje k datu 30. 9. 2014		Údaje k datu 31. 12. 2014	
	Počet uchazečů	PN v %	Počet uchazečů	PN v %	Počet uchazečů	PN v %	Počet uchazečů	PN v %
Dolní Podluží	81	9,27	66	7,61	71	7,97	71	8,09
Horní Podluží	44	7,96	38	6,63	36	6,45	43	7,00
Chřibská	105	10,44	94	9,47	93	9,26	105	10,08
Jiřetín pod Jedlovou	63	14,19	46	10,16	47	10,62	53	12,01
Rybniště	58	11,89	51	10,87	54	10,87	40	8,48
Varnsdorf	1219	10,83	1105	9,95	1098	9,90	1093	9,81
Kop Varnsdorf	1570	10,74	1400	9,68	1399	9,66	1405	9,64

Zdroj: Podkladové materiály <http://www.portal.mpsv.cz/>

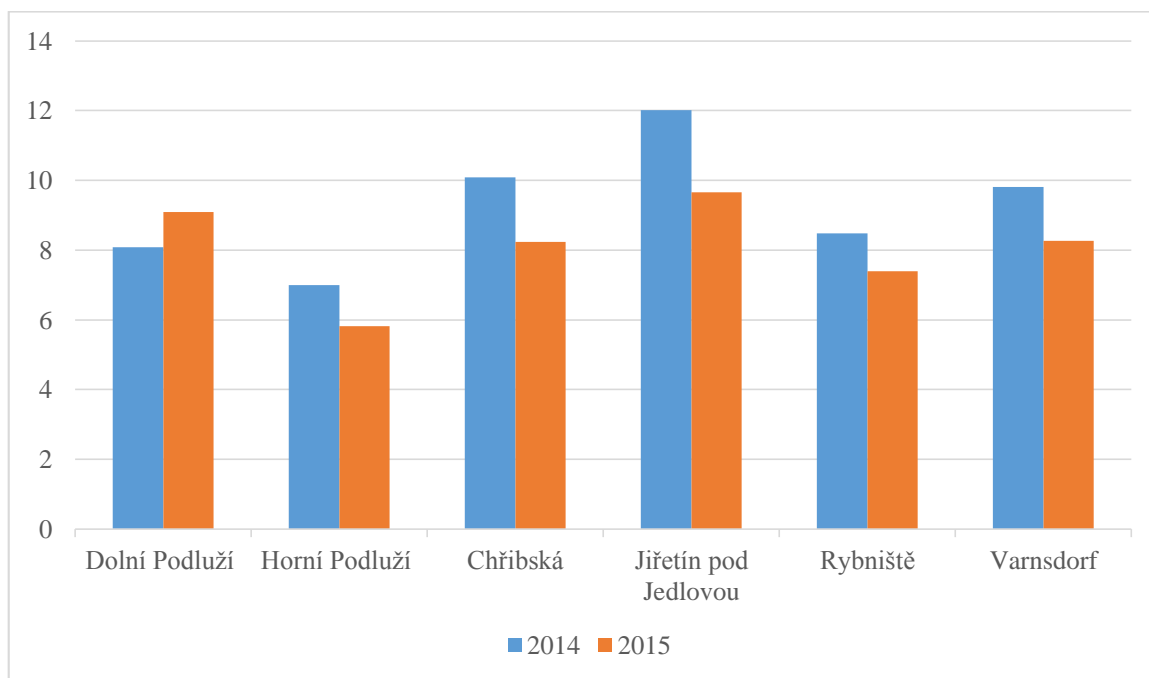
Tabulka 6 Podíl nezaměstnaných osob dle obcí Kop Varnsdorf rok 2015

	Údaje k datu 31. 3. 2015		Údaje k datu 30. 6. 2015		Údaje k datu 30. 9. 2015		Údaje k datu 31. 12. 2015	
	Počet uchazečů	PN v %	Počet uchazečů	PN v %	Počet uchazečů	PN v %	Počet uchazečů	PN v %
Dolní Podluží	75	8,57	66	7,62	71	7,99	79	9,09
Horní Podluží	40	6,81	27	4,69	30	5,44	32	5,82
Chřibská	92	8,95	76	7,59	73	7,70	78	8,24
Jiřetín pod Jedlovou	55	12,01	39	8,70	39	9,18	41	9,66
Rybniště	37	7,61	36	7,85	34	7,40	34	7,40
Varnsdorf	1060	9,43	972	8,82	901	8,23	900	8,27
Kop Varnsdorf	1359	9,26	1216	8,46	1148	8,07	1164	8,23

Zdroj: Podkladové materiály <http://www.portal.mpsv.cz/>

Graf 2 znázorňuje rozdíl podílu nezaměstnanosti k 31. 12. 2014 a 31. 12. 2015 obcí spadajících pod Kontaktní pracoviště Varnsdorf. Také v těchto obcích je vidět snižující se podíl nezaměstnanosti v roce 2015 oproti roku 2014. Pouze v obci Dolní Podluží se rozdíl v podílu nezaměstnanosti zvýšil o 1%, během roku je tento ukazatel kolísavý, v zimních měsících je vyšší než v letních. K 31. 12. 2014 bylo na úřadu práce evidováno 71 obyvatel Dolního Podluží a k 31. 12. 2015 bylo evidováno 79 osob.

Graf 2 Podíl nezaměstnaných dle obcí - Kop Varnsdorf k 31. 12. 2014 a 31. 12. 2015

Zdroj: Podkladové materiály <http://www.portal.mpsv.cz/> , grafické zpracování vlastní

4.6 Uplatnění nástrojů aktivní politiky

Vzhledem k tomu, že se Šluknovský výběžek nachází v okrese, kde je podíl nezaměstnaných osob dlouhodobě velmi vysoký, je vhodné zde pomoci uplatněním nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti. Smyslem nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti je vytvoření pracovních příležitostí pro znevýhodněné skupiny. Realizace nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti spadá do působnosti úřadů práce. Některé nástroje aktivní politiky zaměstnanosti jsou z řad zaměstnavatelů využívány opakovaně. Jedná se o příspěvek na podporu vytváření veřejně prospěšných prací a příspěvek na zřízení, či vyhrazení společensky účelného pracovního místa.

4.6.1 Společensky účelná pracovní místa vyhrazená zaměstnavatelem

Jedná se o příspěvek na úhradu mzdy pro zaměstnance na pracovním místě, vyhrazeném zaměstnavatelem pro uchazeče o zaměstnání. V okrese Děčín se v roce 2015 nejvíce osob zařadilo právě na společensky účelná pracovní místa vyhrazená zaměstnavatelem. Z celkového počtu 1452 umístěných bylo 359 osob ve věku nad 50 let, což odpovídá 24,7 %.

4.6.2 Veřejně prospěšné práce

Veřejně prospěšnými pracemi se rozumí krátkodobé zaměstnání, vytvořené zaměstnavatelem na 12 po sobě jdoucích měsíců. Jedná se opět o příspěvek na mzdu. Pracovní náplní těchto zaměstnanců, vybraných z řad uchazečů o zaměstnání, je především údržba veřejných prostranství. Nejvíce jsou využívány obcemi. Je to příležitost uchazečů o zaměstnání, kteří nedisponují potřebným vzděláním a jsou z odlehlých částí území, vrátit se alespoň na přechodnou dobu na trh práce. Často jsou pracovní místa obsazována opakovaně a to například z důvodu odlehlosti obce od vyspělejších center a nedostatku uchazečů o zaměstnání v dané obci.

Veřejně prospěšné práce byly druhým velmi uplatňovaným nástrojem aktivní politiky, na které bylo umístěno celkem 1104 osob, z toho 438 bylo ve věku nad 50 let. Z celkové počtu umístěných osob na veřejně prospěšné práce bylo 39,7 % osob starších 50 let.

4.6.3 Rekvalifikace

Třetím nejvíce uplatňovaným nástrojem aktivní politiky v regionu je rekvalifikace. Je nástrojem pro získání nové kvalifikace, či zvýšení, rozšíření stávající kvalifikace. Trh práce se postupem času mění a na zaměstnance jsou kladeny čím dál tím větší nároky na vzdělání i odbornost. Reakcí na tyto změny je právě využití nástroje rekvalifikace.

Tento nástroj využilo v roce 2015 celkem 384 nezaměstnaných osob. Rekvalifikaci využilo 121 osob starších 50 let, což je 31,5 % z celkového počtu.

4.6.4 Společensky účelná pracovní místa

Jedná se o příspěvek uchazeči o zaměstnání, který pro sebe zřídí společensky účelné pracovní místo za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti. Příspěvek se poskytuje jednorázově na vybavení nezbytné pro výkon samostatně výdělečné činnosti.

Za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti bylo vytvořeno 58 pracovních míst, tohoto nástroje využilo 3,4 % osob nad 50let tj. 2 osoby.

4.6.5 Příspěvek na zřízení chráněného pracovního místa

Chráněným pracovním místem se rozumí takové pracovní místo, které je vytvořené pro osobu zdravotně postiženou, či zdravotně znevýhodněnou. V tomto případě se nemusí jednat o osobu v evidenci úřadu práce. Zaměstnavatelé osob zdravotně postižených mohou využít jednorázového příspěvku na nezbytně nutné vybavení pro výkon zaměstnance, či příspěvku na částečnou úhradu mzdy zaměstnanců z řad osob zdravotně postižených.

Tohoto příspěvku využilo 36 zaměstnavatelů, kteří za pomoci finančního příspěvku vytvořili nová pracovní místa pro osoby zdravotně postižené, či znevýhodněné. Z celkového počtu 36 míst bylo osobami nad 50 let obsazeno 17 míst, tj. 47,2 %.

4.6.6 Překlenovací příspěvek

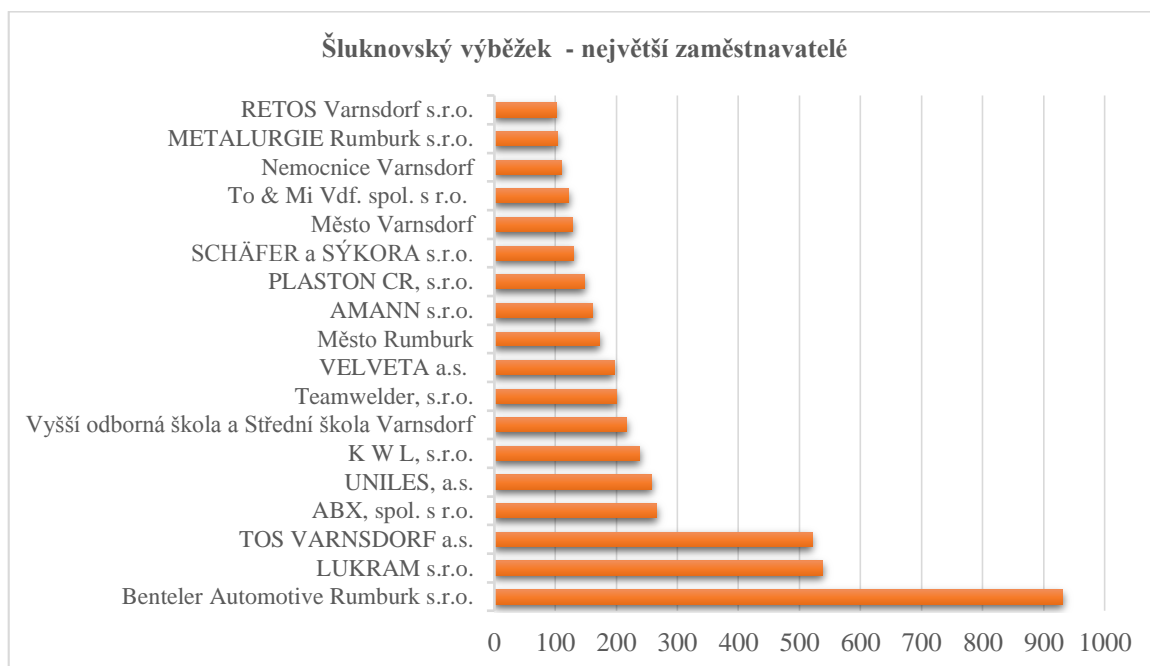
Překlenovacím příspěvkem se rozumí, poskytnutí příspěvku již podpořené osobě na společensky účelném pracovním místě za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti. Příspěvek je určen na úhradu provozních nákladů, které vzniknou a budou uhrazeny v období, na které je překlenovací příspěvek poskytnut. Jedná se zejména o nájemné za pronajaté prostory určené k podnikání. V roce 2015 byl překlenovací příspěvek schválen 5 osobám, z nichž nebyla žádná nad 50 let.

Ostatní nástroje nebyly v regionu v roce 2015 využity, jedná se příspěvek na zapracování, příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program, příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů na chráněné pracovní místo a společensky účelná pracovní místa zřízená zaměstnavatelem.

4.7 Největší zaměstnavatelé Šluknovského výběžku

Ve Šluknovském výběžku se nachází několik významných zaměstnavatelů, kteří podstatnou část obyvatel výběžku zaměstnávají. Avšak kapacita těchto zaměstnavatelů, vzhledem k vysoké míře nezaměstnaných osob na daném území, není dostačující. Graf 3 uvádí přehled nejvýznamnějších zaměstnavatelů, zaměstnávajících více jak 100 zaměstnanců.

Graf 3 Zaměstnavatelé Šluknovského výběžku s více jak 100 zaměstnanci

Zdroj: Podkladové materiály <http://www.portal.mpsv.cz/>, grafické zpracování vlastní

5 Empirické šetření

5.1 Cíle šetření

Tato část bakalářské práce je zaměřena na výsledky vlastního empirického šetření. Šetření je zpracováno na základě dotazníkového průzkumu nezaměstnaných osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce. Cílem bylo zhodnotit názory a postoje uvedené skupiny nezaměstnaných osob, jejich ochotu přizpůsobovat se novým pracovním podmínkám na trhu práce a jejich schopnosti vypořádávání se s neúspěchy při hledání nového pracovního uplatnění.

5.2 Metoda sběru dat

Metoda sběru dat byla zvolena prostřednictvím anonymního dotazníku, to proto, aby respondenti měli záruku, že jejich uvedené údaje nebudou proti nim zneužity. Anonymní šetření zaručuje pravdivější a objektivnější výsledky. Dotazník byl sestaven z 18 otázek.

5.3 Počet respondentů

Ve spolupráci s vedením Úřadu práce v Děčíně bylo v prostorách Kontaktního pracoviště Děčín umístěno 150 předtištěných dotazníků. Respondenti měli možnost vyplňovat dotazníky v období listopad a prosinec roku 2015. Průzkumu se zúčastnilo celkem 67 respondentů.

5.4 Rozbor výsledků dotazníkového šetření

Otázka č. 1 – Jaké je Vaše pohlaví?

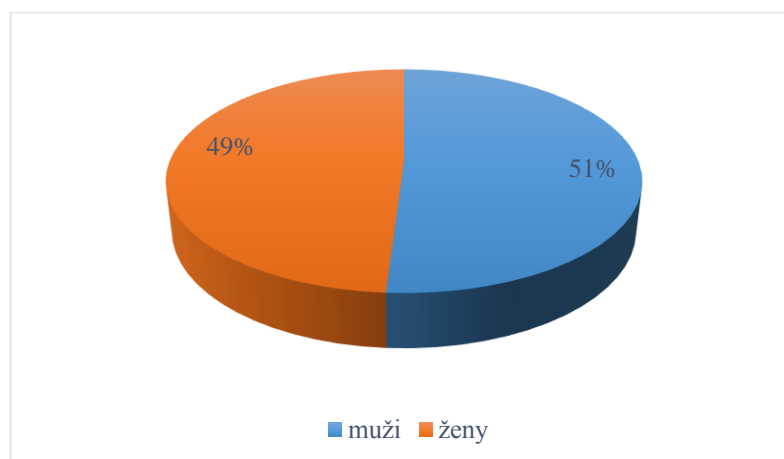
První otázka směřovala k zjištění, zda dotazník vyplňuje muž či žena. Z celkového počtu 67 respondentů, bylo ochotno zúčastnit se dotazníkového šetření 34 mužů a 33 žen.

Tabulka 7 Zastoupení respondentů podle pohlaví

Otázka č. 1 – Jaké je Vaše pohlaví?	Muži		Ženy		Celkem	
	počet	%	počet	%	počet	%
	34	51	33	49	67	100

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Graf 4 Zastoupení respondentů podle pohlaví

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Otázka č. 2 Jaké je nejvyšší dosažené vzdělání?

V druhé otázce týkající se nejvyššího dosaženého vzdělání měli respondenti své dosažené vzdělání zařadit do jedné z 5 kategorií, základní, vyučen/a, střední s maturitou, vyšší odborné a vysokoškolské. Výsledky jsou uvedeny v tabulce 8.

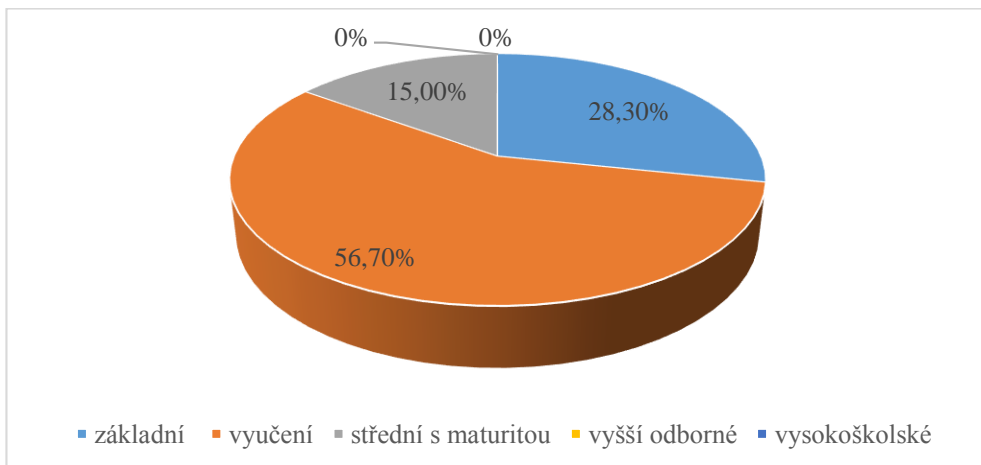
Nejpočetněji je zastoupena skupina vyučených respondentů, je jich 56,7 %, druhou nejvíce zastoupenou skupinou jsou respondenti se základním vzděláním 28,3 % a na třetím místě s 15 % jsou respondenti, kteří dosáhli středního vzdělání s maturitou. Z celkového počtu 67 evidovaných nezaměstnaných, kteří se zúčastnili průzkumu, nebyl žádný s vyšším odborným vzděláním ani se vzděláním vysokoškolským.

Tabulka 8 Zastoupení respondentů podle nejvyššího dosaženého vzdělání

Jaké je nejvyšší dosažené vzdělání?	Muži		Ženy		Celkem	
	počet	%	počet	%	počet	%
základní	9	13,4	10	14,9	19	28,3
vyučen/a	23	34,3	15	22,4	38	56,7
střední s maturitou	2	3	8	12	10	15
vyšší odborné	0		0		0	0
vysokoškolské	0		0		0	0

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Graf 5 Zastoupení respondentů podle nejvyššího dosaženého vzdělání

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Otázka č. 3 Jak hradíte náklady na domácnost?

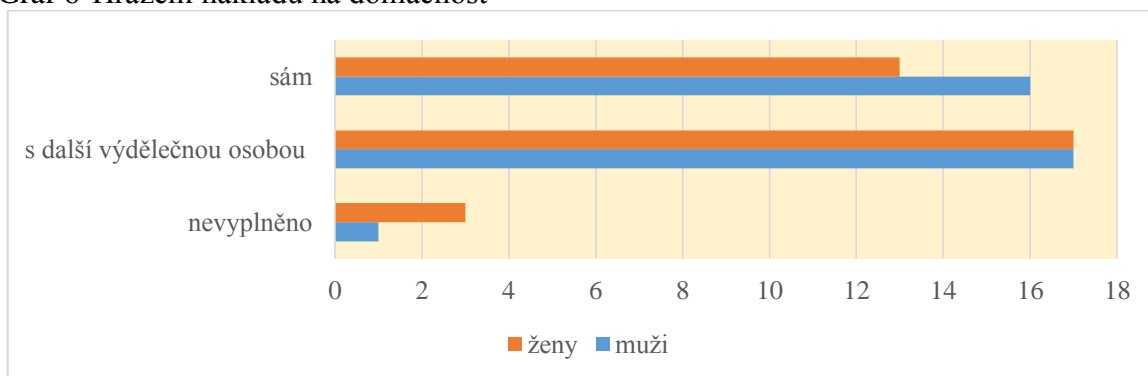
Na otázku zda hradí náklady na domácnost respondent sám nebo zda se na úhradě nákladů jeho domácnosti podílí i další výdělečně činné osoby odpovědělo z celkového počtu 67 respondentů 63 respondentů. To, že hradí veškeré výdaje samy, uvedlo 29 osob a 34 osob uvedlo, že se na úhradě výdajů na domácnost podílejí společně s dalšími výdělečnými osobami.

Tabulka 9 Hrazení nákladů na domácnost

Otázka č. 3 – Jak hradíte náklady na domácnost?	Muži	Ženy	Celkem	Celkem v %
a) sám/a	16	13	29	43,3
b) s další výdělečnou osobou	17	17	34	50,7
	1 nevyplněno	3 nevyplněno	4 nevyplněno	6

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Graf 6 Hrazení nákladů na domácnost

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Otázka č. 4 V jakém oboru bylo Vaše poslední zaměstnání?

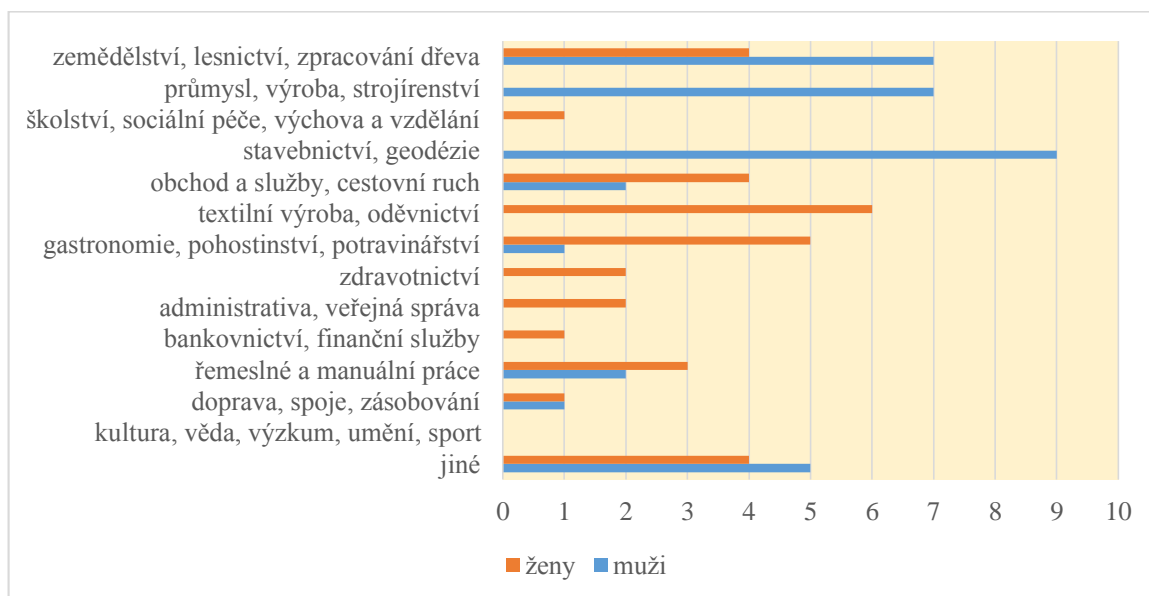
Z otázky č. 4 vyplývá, že nejvíce respondentů odchází do evidence úřadu práce z oborů zemědělství, stavebnictví, průmyslu, ale také z obchodu, služeb, textilní výroby a gastronomie. Žádný z uchazečů o zaměstnání nepracoval v předchozím zaměstnání v oboru kultury, vědy, výzkumu, umění a sportu. Pouze jeden respondent pracoval ve školství a jeden respondent byl zaměstnán v oboru bankovních a finančních služeb.

Tabulka 10 Obor posledního zaměstnání

Otázka č. 4 – V jakém oboru bylo Vaše poslední zaměstnání?	Muži	Ženy	Celkem	Celkem v %
a) zemědělství, lesnictví, zpracování dřeva	7	4	11	16,4
b) průmysl, výroba, strojírenství	7	0	7	10,4
c) školství, sociální péče, výchova a vzdělávání	0	1	1	1,5
d) stavebnictví, geodézie	9	0	9	13,4
e) obchod a služby, cestovní ruch	2	4	6	9
f) textilní výroba, oděvnictví	0	6	6	9
g) gastronomie, pohostinství, potravinářství	1	5	6	9
h) zdravotnictví	0	2	2	3
i) administrativa, veřejná správa	0	2	2	3
j) bankovníctví, finanční služby	0	1	1	1,5
k) řemeslné a manuální práce	2	3	5	7,5
l) doprava, spoje, zásobování	1	1	2	3
m) kultura, věda, výzkum, umění, sport	0	0	0	0
n) jiné	5	4	9	13,4

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Graf 7 Obor posledního zaměstnání

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Otázka č. 5 Jak dlouho trvá Vaše evidence na úřadu práce?

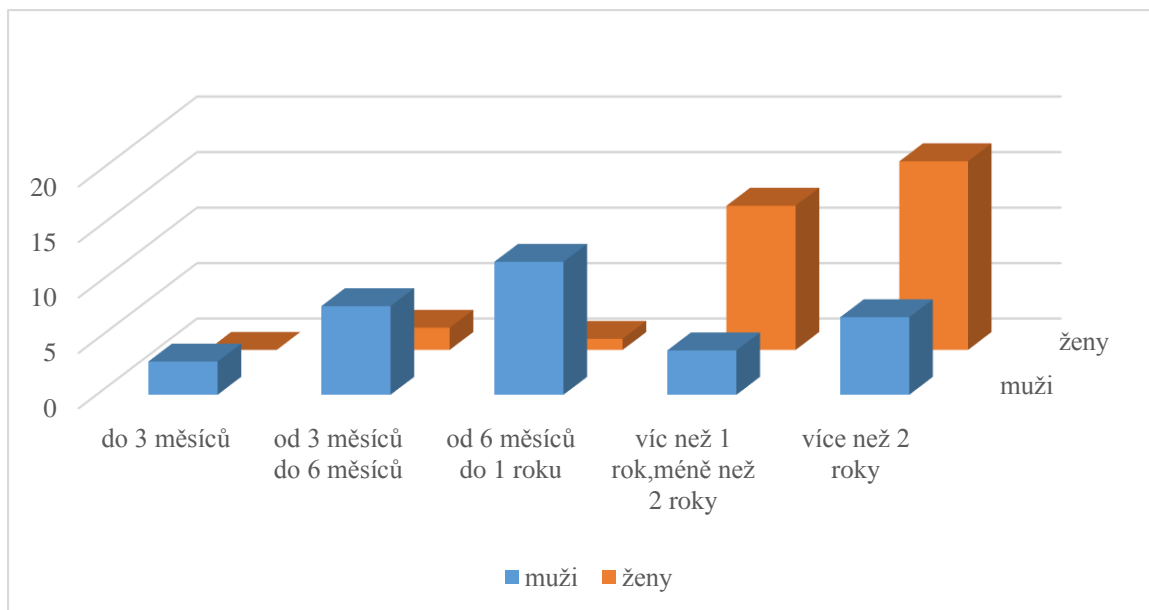
Na otázku ohledně délky evidence na úřadu práce z celkového počtu respondentů uvedlo 24, že jejich evidence je delší než 2 roky, tuto odpověď uvedlo 17 žen a 7 mužů, celkem 35,8 %. Muži nejčastěji označili kategorii evidence za c) tj. více než 6 měsíců a méně než 1 rok, celkem tuto kategorii volilo 19 % všech respondentů. Ženy nejčastěji uvedly dobu trvání evidence na úřadu práce více než 2 roky. U žen následuje délka evidence více než 1 rok a zároveň méně než dva roky tj. celkem 25,3 % všech respondentů. Odpověď v kategorii více než 3 měsíce a méně než 6 měsíců uvedlo celkem 15 % respondentů. Žádná z žen, která vyplňovala dotazník, nebyla v evidenci kratší dobu než 3 měsíce a muži se do této kategorie zařadili 3. Z celkového počtu 67 respondentů bylo v evidenci úřadu práce méně než 3 měsíce celkem 4,5 %.

Tabulka 11 Délka trvání evidence na úřadu práce

Otázka č. 5 – Jak dlouho trvá Vaše evidence na úřadu práce?	Muži	Ženy	Celkem	Celkem v %
a) do 3 měsíců	3	0	3	4,5
b) více než 3 měsíce a méně než 6 měsíců	8	2	10	15
c) více než 6 měsíců a méně než 1 roku	12	1	13	19,4
d) víc než 1 rok, méně než dva roky	4	13	17	25,3
e) více než 2 roky	7	17	24	35,8

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Graf 8 Délka trvání evidence na úřadu práce

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Otázka č. 6 Hledáte práci jen ve svém oboru?

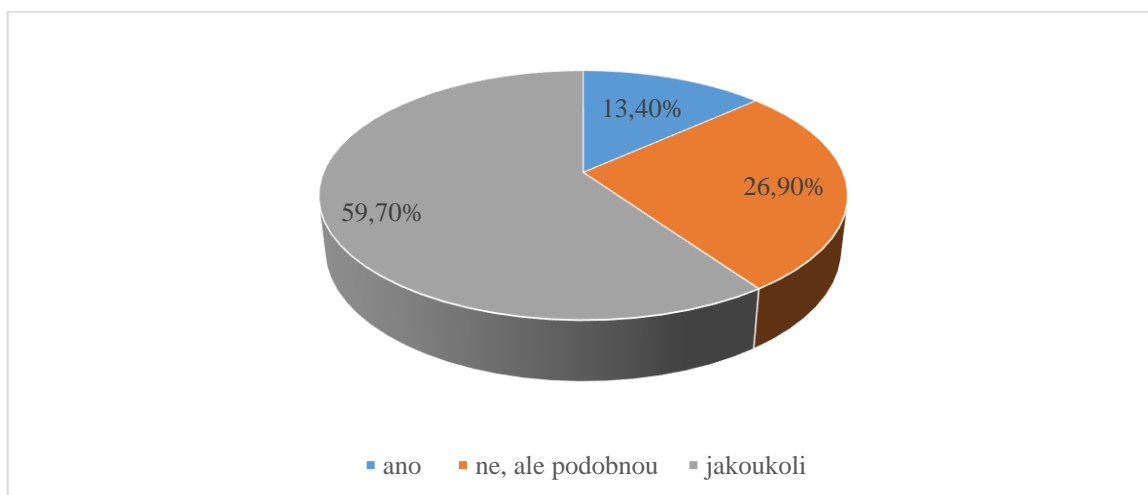
Z celkového počtu 67 respondentů uvedlo 59,7 %, že hledají jakoukoli práci. Práci podobnou svému oboru hledá 26,9 % mužů a žen a výhradně ve svém oboru hledá zaměstnání 13,4 % uchazečů.

Tabulka 12 Odpovědi na otázku zda respondenti hledají práci jen ve svém oboru

Otázka č. 6 – Hledáte práci jen ve svém oboru?	Muži	Ženy	Celkem	Celkem v %
a) ano	9	0	9	13,4
b) ne, ale podobnou	10	8	18	26,9
c) jakoukoli	15	25	40	59,7

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na Úřadu práce

Graf 9 Odpovědi na otázku zda respondenti hledají práci jen ve svém oboru

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Otázka č. 7 Jakým způsobem hledáte zaměstnání?

Na otázku jakým způsobem hledají respondenti zaměstnání, uvedlo 20 osob, že hledají zaměstnání výhradně pomocí úřadu práce, 4 osoby uvedly, že využívají inzeráty a pracovní agentury. Zaměstnání přes známé hledá 7 osob. Další jiné způsoby hledání zaměstnání využívá 5 osob. Celkem 31 osob uvedlo kombinace nabízených možností hledání zaměstnání uvedené v připraveném dotazníku.

Tabulka 13 Způsob hledání zaměstnání

Otázka č. 7 – Jakým způsobem hledáte zaměstnání?	Muži	Ženy	Celkem
a) pomocí Úřadu práce	8	12	20
b) s využitím inzerátů pracovních agentur	3	1	4
c) přes známé	4	3	7
d) další jiné způsoby	4	1	5
	2 a) + b)	2 a) + b)	4
	8 a) + c)	4 a) + c)	12
	2 a) + d)	2 a) + d)	4
		2 b) + c)	2
	2 b) + d)		1
	1 a) + b) + c) + d)	2 a) + b) + c) + d)	3
	1 a) + b) + c)	2 a) + b) + c)	3
		1 a) + b) + d)	1
		1 a) + c) + d)	1

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Otázka č. 8 Jste ochotni se za prací stěhovat?

Na to, zda jsou respondenti ochotni stěhovat se za prací, směřovala otázka č. 8. Z celkového počtu dotazovaných odpovědělo 53,7 %, že nejsou ochotni se za prací stěhovat. Ochotu stěhovat se za prací projevilo celkem 9 % respondentů a odpověď „nevím“ uvedlo 37,3 % dotazovaných.

Tabulka 14 Ochota stěhovat se za prací

Otázka č. 8 – Jste ochotni se za prací stěhovat?	Muži	Ženy	Celkem	Celkem v %
a) ano	5	1	6	9
b) ne	12	24	36	53,7
c) nevím	17	8	25	37,3

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Otázka č. 9 Jste ochotni se zúčastnit rekvalifikačních kurzů nabízených ÚP?

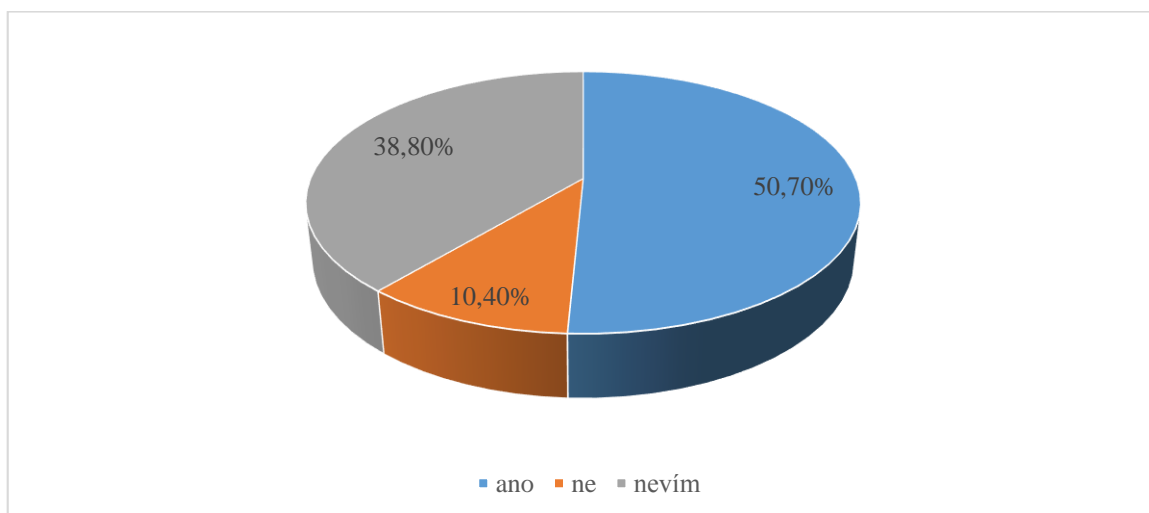
Pokud by měli respondenti možnost a byl jim nabídnut úřadem práce rekvalifikační kurz, zúčastnilo by se tohoto kurzu 50,7 %. O rekvalifikační kurz nemá zájem 10,4 % a ostatní respondenti tj. 38,8 % nedokázali posoudit, zda by se nabízeného kurzu zúčastnili a jejich odpověď zněla „nevím“.

Tabulka 15 Ochota zúčastnit se rekvalifikačních kurzů

Otázka č. 9 - Jste ochotni se zúčastnit rekvalifikačních kurzů nabízených ÚP?	Muži	Ženy	Celkem	Celkem v %
a) ano	18	16	34	50,7
b) ne	4	3	7	10,4
c) nevím	12	14	26	38,8

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Graf 10 Ochota zúčastnit se rekvalifikačních kurzů

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Otázka č. 10 Jste ochotni si zvyšovat počítačovou gramotnost?

Na otázku ochoty k zvyšování počítačových dovedností shodně odpovědělo 44,8 % respondentů, že jsou ochotni se dále v tomto směru vzdělávat a stejný počet tj. 44,8 % respondentů odpovědělo, že ne, vzhledem k tomu, že se bojí, že to nezvládnou. Z celkového počtu dotazovaných nezaměstnaných odpovědělo 10,4 %, že nemají zájem o zvyšování počítačové gramotnosti.

Tabulka 16 Ochota ke zvyšování počítačové gramotnosti

Otázka č. 10 – Jste ochotni si zvyšovat počítačovou gramotnost?	Muži	Ženy	Celkem	Celkem v %
a) ano	17	13	30	44,8
b) ne, nemám zájem	6	1	7	10,4
c) ne, bojím se, že to nezvládnou	11	19	30	44,8

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Otázka č. 11 Jste ochotni se jazykově vzdělávat, požaduje-li to přijetí do firmy?

Otázka č. 11 měla přinést odpověď na otázku, zda jsou nezaměstnaní evidovaní na úřadu práce ochotni se jazykově vzdělávat, pokud to po nich požaduje firma pro jejich přijetí. U jazykového vzdělávání uvedlo stejný počet žen a mužů, celkem 56,7 %, že se bojí, že to nezvládnou. Zbylých 43,3 % poměrně vyrovnaně uvedlo, že zájem mají nebo, že nemají zájem v kombinaci s obavami, že to nezvládnou.

Tabulka 17 Ochota se jazykově vzdělávat

Otázka č. 11 – Jste ochotni se jazykově vzdělávat, požaduje-li to přijetí do firmy?	Muži	Ženy	Celkem	Celkem v %
a) ano	4	6	10	14,9
b) ne, nemám zájem	11	6	17	25,4
c) ne, bojím se, že to nezvládnou	19	19	38	56,7
		1 a) + c)	1	1,5
		1 b) + c)	1	1,5

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Otázka č. 12 Byla pro Vás neznalost cizího jazyka někdy překážkou při přijetí do nového zaměstnání?

Z vlastního dotazníkového šetření vyplynulo, že pro 44,8 % dotazovaných nebyla neznalost cizího jazyka překážkou při přijetí do zaměstnání, naopak 14,9 % uvedlo, že neznalost cizího jazyka pro ně někdy byla překážkou při přijetí do nového zaměstnání. To zda byla, nebo nebyla neznalost jazyka překážkou, nedokázalo určit 23,9 % respondentů. Jako částečnou překážku při přijetí do zaměstnání uvedlo neznalost cizího jazyka 16,4 % dotazovaných.

Tabulka 18 Neznalost cizího jazyka jako překážka při přijetí do zaměstnání

Otázka č. 12 - Byla pro Vás neznalost cizího jazyka někdy překážkou při přijetí do nového zaměstnání?	Muži	Ženy	Celkem	Celkem v %
a) ano	3	7	10	14,9
b) ne	17	13	30	44,8
c) nevím	10	6	16	23,9
d) částečně	4	7	11	16,4

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Otázka č. 13 Domníváte se, že neúspěch při přijetí do nového zaměstnání ovlivnil Váš věk?

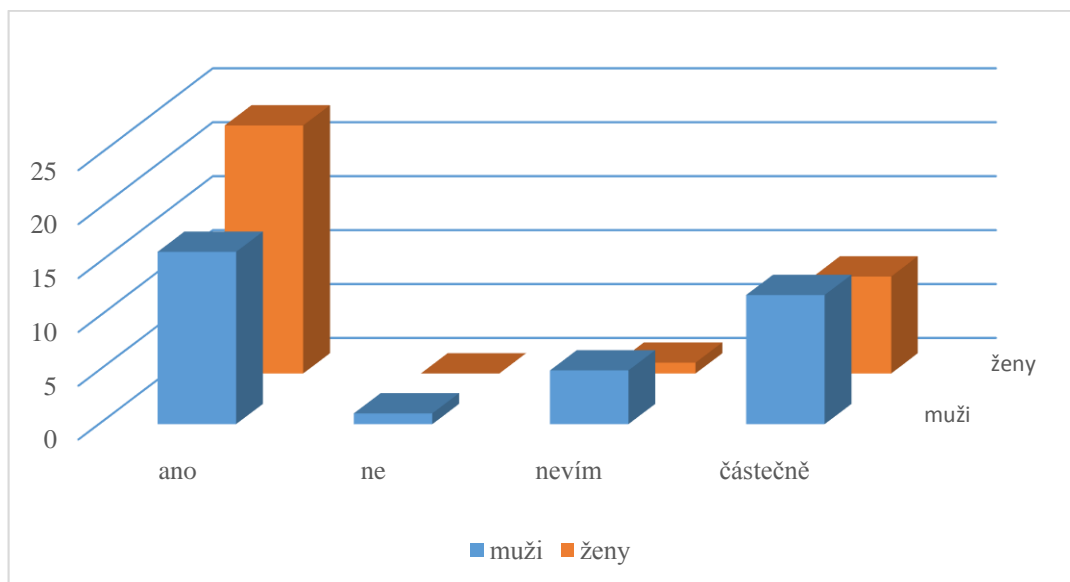
Cílem otázky č. 13 bylo zjištění, zda osoby starší 50 let, mohly, při hledání zaměstnání pocítit, že odmítnutí či neúspěch při přijímacích pohovorech mohl zapříčinit jejich věk. Výsledky jsou znázorněny graficky a ukazují, že z celkového počtu dlouhodobě nezaměstnaných, kteří byli ochotni vyplnit dotazník, se 58,2 % domnívá, že neúspěch při přijetí do zaměstnání byl ovlivněn jejich věkem. Pouze jeden muž, tj. 1,5 % z celkového počtu uvedl, že neúspěch při přijetí do zaměstnání jeho věk neovlivnil. Odpověď nevím uvedlo 9 % uchazečů. Odpověď, že se domnívají, že neúspěch při přijetí do nového zaměstnání, mohl ovlivnit částečně věk, uvedlo 31,3 % všech dotazovaných.

Tabulka 19 Souvislost mezi přijetím do zaměstnání a věkem uchazeče

Otázka č. 13 - Domníváte se, že neúspěch při přijetí do nového zaměstnání ovlivnil Váš věk?	Muži	Ženy	Celkem	Celkem v %
a) ano	16	23	39	58,2
b) ne	1	0	1	1,5
c) nevím	5	1	6	9
d) částečně	12	9	21	31,3

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Graf 11 Souvislost mezi přijetím do zaměstnání a věkem uchazeče

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Otázka č. 14 Změnila se Vám životní úroveň při ztrátě zaměstnání?

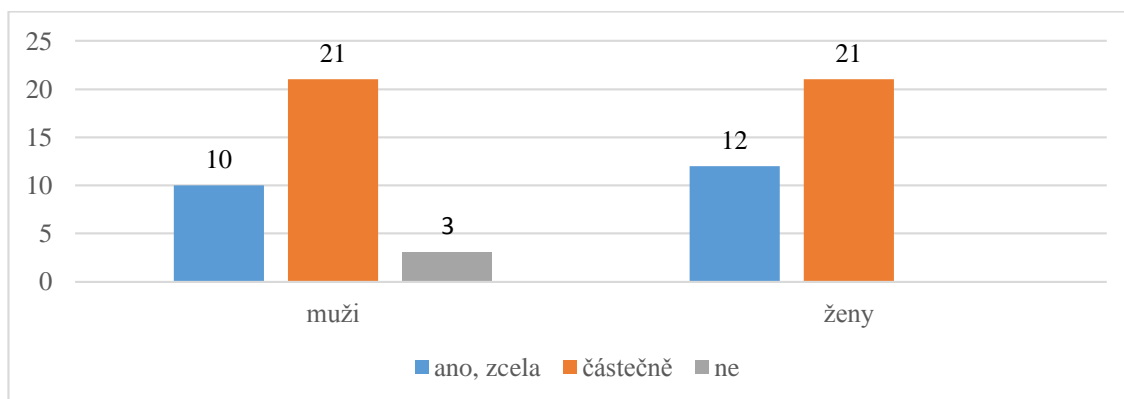
Na otázku zda ztráta zaměstnání ovlivnila životní úroveň, odpovědělo pouze 4,5 % dotazovaných, že jejich životní úroveň nebyla ztrátou zaměstnání ovlivněna. Částečně se změnila životní úroveň u 62,7 % respondentů. Ztrátou zaměstnání se zcela změnila životní úroveň u 32,8 % respondentů.

Tabulka 20 Ovlivnění životní úrovně při ztrátě zaměstnání

Otázka č. 14 – Změnila se Vám životní úroveň při ztrátě zaměstnání?	Muži	Ženy	Celkem	Celkem v %
a) ano, zcela	10	12	22	32,8
b) částečně	21	21	42	62,7
c) ne	3	0	3	4,5

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Graf 12 Ovlivnění životní úrovně při ztrátě zaměstnání

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Otázka č. 15 Byli jste si nuceni při ztrátě zaměstnání vzít finanční půjčku (od banky, od rodiny)?

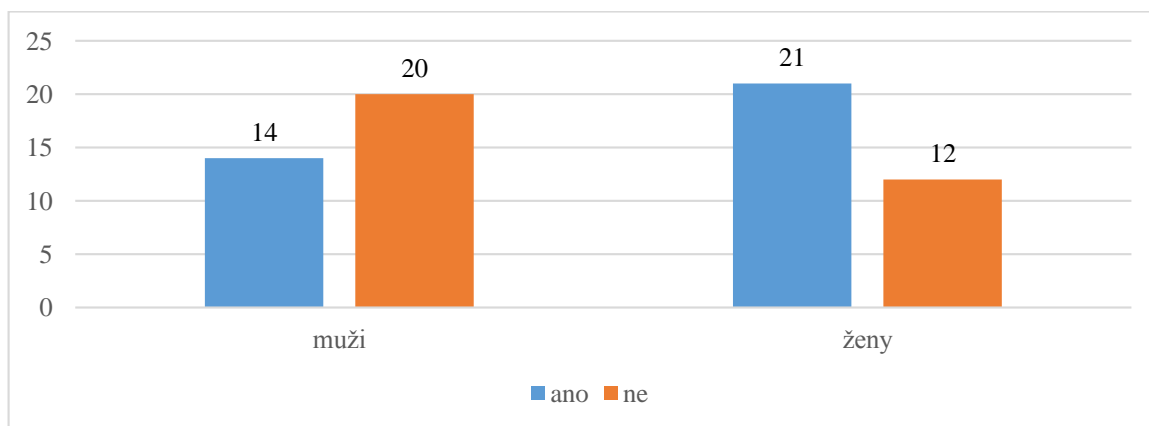
Zda se dařilo zvládat situaci při ztrátě zaměstnání bez finanční výpomoci, bylo předmětem otázky č. 15, kdy byli respondenti dotazováni, zda si při ztrátě zaměstnání byli nuceni vzít finanční půjčku od banky nebo od rodiny. Bez finanční výpomoci dokázalo zvládnout situaci celkem 47,8 % respondentů. Nutnost si vzít finanční půjčku od rodiny nebo od banky mělo 52,2 % dotazovaných.

Tabulka 21 Finanční půjčka při ztrátě zaměstnání

Otázka č. 15 - Byli jste si nuceni při ztrátě zaměstnání vzít finanční půjčku (od banky, od rodiny)?	Muži	Ženy	Celkem	Celkem v %
a) ano	14	21	35	52,2
b) ne	20	12	32	47,8

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Graf 13 Finanční půjčka při ztrátě zaměstnání

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Otázka č. 16 Pociťujete na sobě v době nezaměstnanosti zhoršení fyzického nebo psychického zdravotního stavu?

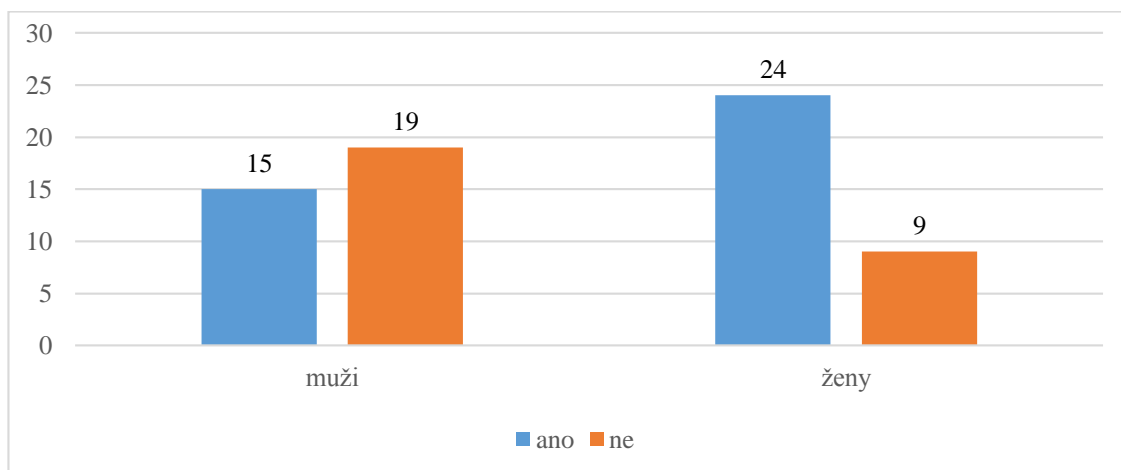
Tato otázka měla potvrdit či vyvrátit tolik diskutované tvrzení o zhoršení zdravotního stavu osob, které zůstanou bez trvalého zaměstnání. Odpovědi na tuto otázku potvrdily, že celých 58,2 % respondentů se potýkají se zdravotními problémy. Jde jak o problémy fyzické tak i psychické. Z celkového počtu 33 žen potvrzuje 24 žen tj. 72,7 %, že v období nezaměstnanosti se zhoršil jejich fyzický nebo psychický stav. U mužů je situace o něco lepší, z 34 respondentů potvrzuje zhoršení fyzického nebo psychického stavu 15 mužů tj. 44,1 %.

Tabulka 22 Změna zdravotního stavu v době nezaměstnanosti

Otázka č. 16 - Pociťujete na sobě v době nezaměstnanosti zhoršení fyzického nebo psychického zdravotního stavu?	Muži	Ženy	Celkem	Celkem v %
a) ano	15	24	39	58,2
b) ne	19	9	28	41,8

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Graf 14 Změna zdravotního stavu v době nezaměstnanosti

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Otázka č. 17 Došlo u Vás při ztrátě zaměstnání i k částečné ztrátě sociálních kontaktů?

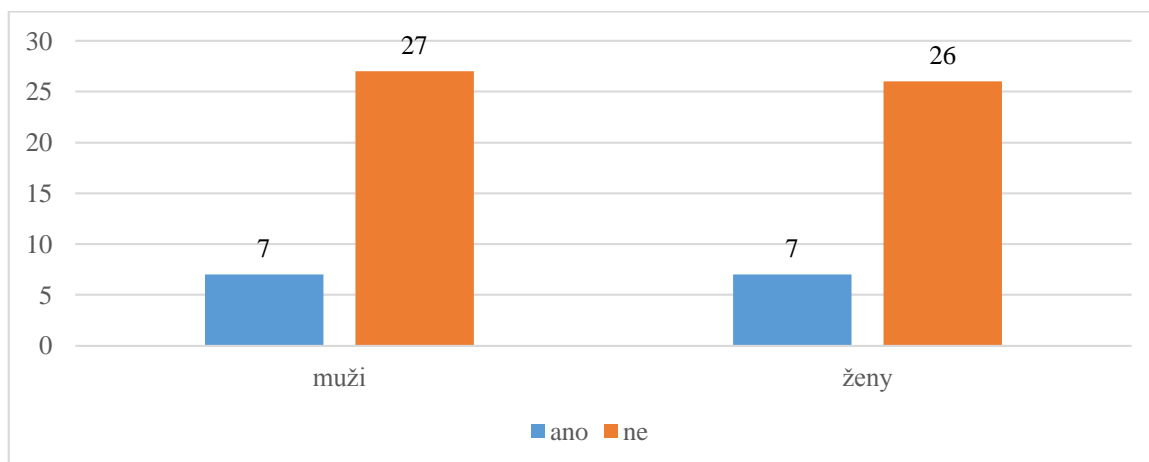
Na otázku zda došlo při ztrátě zaměstnání zároveň i k částečné ztrátě sociálních kontaktů odpovědělo 79,1 % respondentů, že nedošlo ke ztrátě sociálních kontaktů v době ztráty zaměstnání. Z celkového počtu 67 dotazovaných odpovědělo 20,9 %, že u nich došlo při ztrátě zaměstnání i k částečné ztrátě sociálních kontaktů.

Tabulka 23 Ztráta sociálních kontaktů v době nezaměstnanosti

Otázka č. 17 - Došlo u Vás při ztrátě zaměstnání i k částečné ztrátě sociálních kontaktů?	Muži	Ženy	Celkem	Celkem v %
a) ano	7	7	14	20,9
b) ne	27	26	53	79,1

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Graf 15 Ztráta sociálních kontaktů v době nezaměstnanosti

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Otázka č. 18 Využili byste nabídku pracovat mimo pracovní poměr?

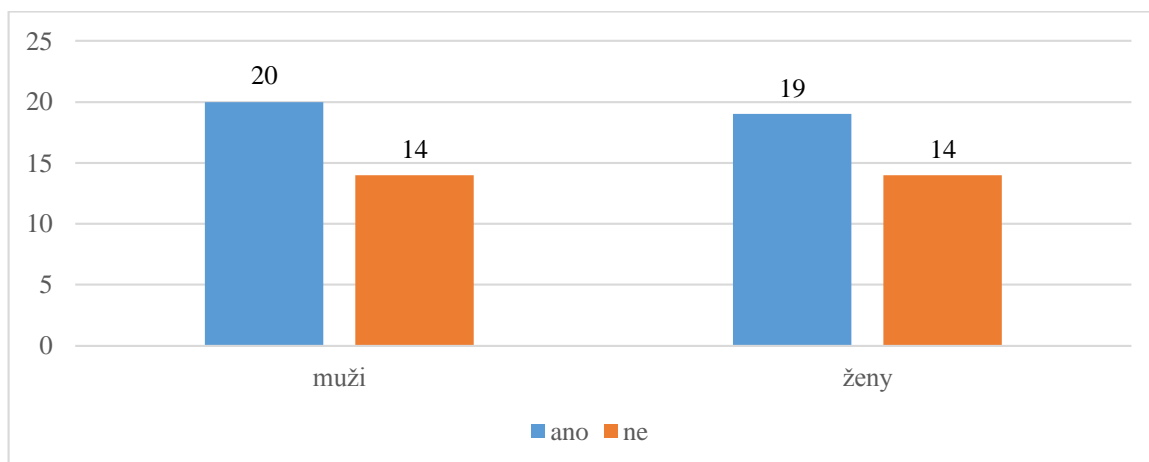
Na otázku, zda by uchazeči evidovaní na úřadu práce přijali nabídku, pracovat mimo pracovní poměr dalo souhlasnou odpověď 58,2 %. Nabídky pracovat mimo pracovní poměr by nevyužilo stejný počet žen a mužů, celkem 41,8 %.

Tabulka 24 Přijetí nabídky pracovat mimo pracovní poměr

Otázka č. 18 - Využili byste nabídku pracovat mimo pracovní poměr?	Muži	Ženy	Celkem	Celkem v %
a) ano	20	19	39	58,2
b) ne	14	14	28	41,8

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

Graf 16 Přijetí nabídky pracovat mimo pracovní poměr

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření osob starších 50 let evidovaných na úřadu práce

5.5 Zhodnocení dotazníkového šetření

Dotazníkovým šetřením byl nastíněn názor nezaměstnaných osob nad 50 let věku na ztrátu jejich zaměstnání. Ve většině se domnívají, že za neúspěchem při hledání nového zaměstnání stojí právě jejich věk a ač jejich vzdělání z 85 % dosahuje pouze střední odborné, dalšímu vzdělávání se brání. Migraci za zaměstnáním nepřipouští. Délka evidence na úřadu práce bývá zpravidla delší než u ostatních nezaměstnaných osob. U mužů, kteří přicházejí do evidence ze zemědělství a průmyslu je to více jak 6 měsíců ale méně jak 12 měsíců a u žen, které přicházejí do evidence z textilního a potravinářského průmyslu více jak 24 měsíců. Ztrátu sociálních kontaktů nepocítují. Zejména ženy cítí zhoršení psychického a fyzického stavu. Finanční záležitosti již nejsou schopni řešit sami, ale pouze s pomocí výdělečně činných příbuzných. Dle šetření nezaměstnané osoby nad 50 let hledají nové zaměstnání jak pomocí úřadu práce, tak pomocí tisku, známých, či agentur práce. Nabídku na krátkodobé zaměstnání mimo pracovní právní vztah by většina respondentů využila.

6 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo zhodnocení problematiky nezaměstnanosti na trhu práce ve Šluknovském regionu v letech 2014 – 2015. Zhodnocení bylo primárně zaměřeno na uplatnění osob definovaných jako ohrožená skupina a to osob z řad uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadu práce nad 50 let věku.

Touto studií byl získán přehled o stavu osob evidovaných na úřadu práce, jejich dalšího uplatnění a možnosti využití nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, při jejich návratu na trh práce.

Pokud budeme hodnotit jednotlivé nástroje aktivní politiky zaměstnanosti využívané ke zmírnění nezaměstnanosti osob nad 50 let věku ve Šluknovském výběžku, tak nejvíce osob bylo ve zkoumaném období zařazeno na nástroj veřejně prospěšné práce a to 39,7 % z celkově umístěných uchazečů o zaměstnání na veřejně prospěšných pracích. Druhým nejvíce využívaným nástrojem aktivní politiky zaměstnanosti byl nástroj společensky účelná pracovní místa, kde ve sledovaném období, bylo umístěno celkem 1452 uchazečů o zaměstnání, z toho bylo 359 osob nad 50 let věku tj. 24,7 %.

Šluknovský výběžek je charakteristický svou rozlehlostí. Na území se nachází především méně vzdělané obyvatelstvo. Průmysl, především textilní, kterým byl v minulosti Šluknovský výběžek znám, je vlivem vysoké konkurence levných zahraničních výrobků v útlumu. Obyvatelstvo regionu stárne a nové pracovní síly, které jsou již vzdělanější, migrují z tohoto regionu do vyspělejších regionů a to především z důvodů nízkých mezd, které zaměstnavatelé vzhledem k vysoké nezaměstnanosti na daném území nabízejí.

Osoby z řad uchazečů o zaměstnání ve věku nad 50 let jsou znevýhodněny na trhu práce nejen věkem, což si dle dotazníkového šetření myslí většina těchto osob, ale i fyzickou zdatností a vzdělanostním zaměřením. Dotazníkové šetření prokázalo, že nejvíce jsou ohroženi lidé s nízkým vzděláním, kteří ochotu dále se vzdělat považují za bezpředmětnou. Tyto osoby byly v minulých letech převážně zaměstnanci a se ztrátou zaměstnání se jen těžko vyrovnávají.

Tyto osoby jsou ohroženy nejen psychicky z důvodu ztráty kontaktu s okolím, ale také finančně. Po ztrátě zaměstnání řeší nedostatek finančních prostředků bankovními půjčkami a tím se dostávají do dluhové pasti. Z dotazníkového šetření je zřejmé, že tyto osoby řeší

nejprve svou finanční situaci s pomocí rodin a až pak řeší situaci pomocí bankovních půjček. Psychické problémy přiznává většina respondentů. Nezaměstnaní se začínají vlivem psychického stavu stranit okolí, pocítují stud ze své neschopnosti a cítí se nepotřebnými. Proto je potřeba se těmto osobám věnovat a podat jim pomocnou ruku, alespoň v podobě nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti.

Problém nezaměstnaných osob nad 50 let věku závisí nejen na podpoře státu, prostřednictvím nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti a na ochotě zaměstnavatelů využít zkušenou pracovní sílu, ale především na aktivním přístupu nezaměstnaných osob. Pozitivní myšlení a víra v sám sebe je též účinným nástrojem v boji s nezaměstnaností.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Odborné publikace

BROŽOVÁ, D. *Společenské souvislosti trhu práce*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. ISBN 80-86429-16-4.

BUCHTOVÁ, Božena a kolektiv: *Nezaměstnanost psychologický, ekonomický a sociální problém*. Praha: Grada Publishing a.s., 2002. ISBN 80-247-9006-8.

HALÁSKOVÁ Renata, *Trh práce a politika zaměstnanosti*, 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita, 2001, ISBN: 80-7042-595-4.

HOLMAN, Robert, *Ekonomie*, Praha: C. H. Beck, 2001 ISBN 80-717-9387-6.

MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1994. ISBN 80-901424-9-4.

NĚMEC Daniel, *Hystereze nezaměstnanosti v České republice v makroekonomických souvislostech*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010, ISBN: 978-80-210-5407-3

7.2 Internetové zdroje

<https://www.czso.cz/>

<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp>

<http://www.sluknovsko.cz/>

<http://zakony.centrum.cz/zakon-o-zamestnanosti>

<http://www.sluknovsko.cz/sluknovsko/oregionu.htm>

<http://lide.uhk.cz/fim/student/stepama3/index.html>

<http://www.mesto-sluknov.cz/cz/643-informace-z-mesta-strucny-popis-sluknova.html>

<http://www.sipkhk.cz/data-statistiky/vyvoj-trhu-prace/>

<http://www.mestojirikov.cz/o-meste>

<http://www.chribska.cz/file.php?nid=6126&oid=3077857>

<http://www.mikulasovice.cz/kronika-mesta.html>

<http://rn.rumburk.cz/2012/02/23/benteler-jeden-z-nejvetsich-zamestnavatelů-na-sluknovsku-bude-rozširovat-výrobu/>

<http://www.lipova.cz/informace-o-obci>

<http://obecjiretin.cz/>

<http://www.varnsdorf.cz/cz/varnsdorf/o-meste/>

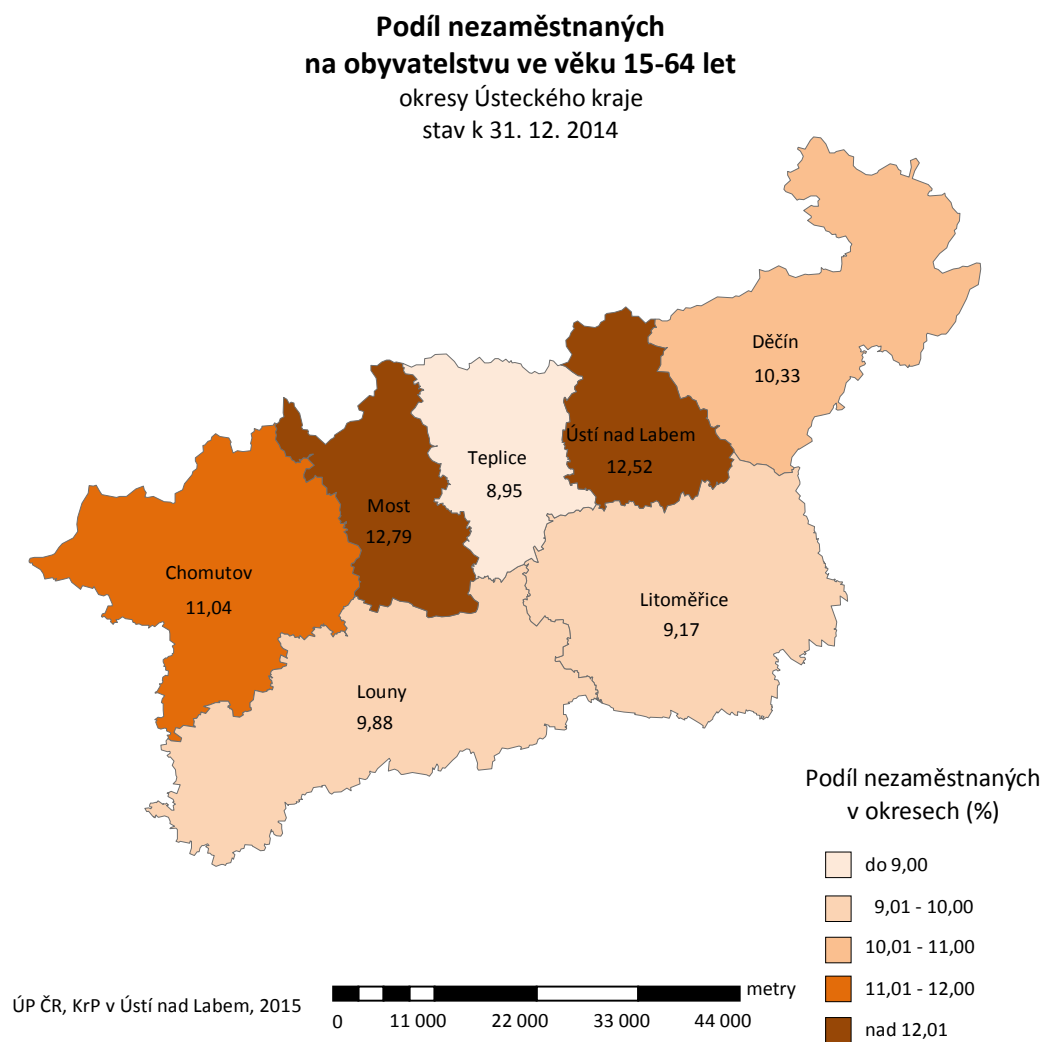
<http://www.lokalni-ekonomika.cz/ccr/sluknovsky-vybezek.html>

<http://www.miras.cz/>

<http://ceskesvycarsko.in>

8 Přílohy

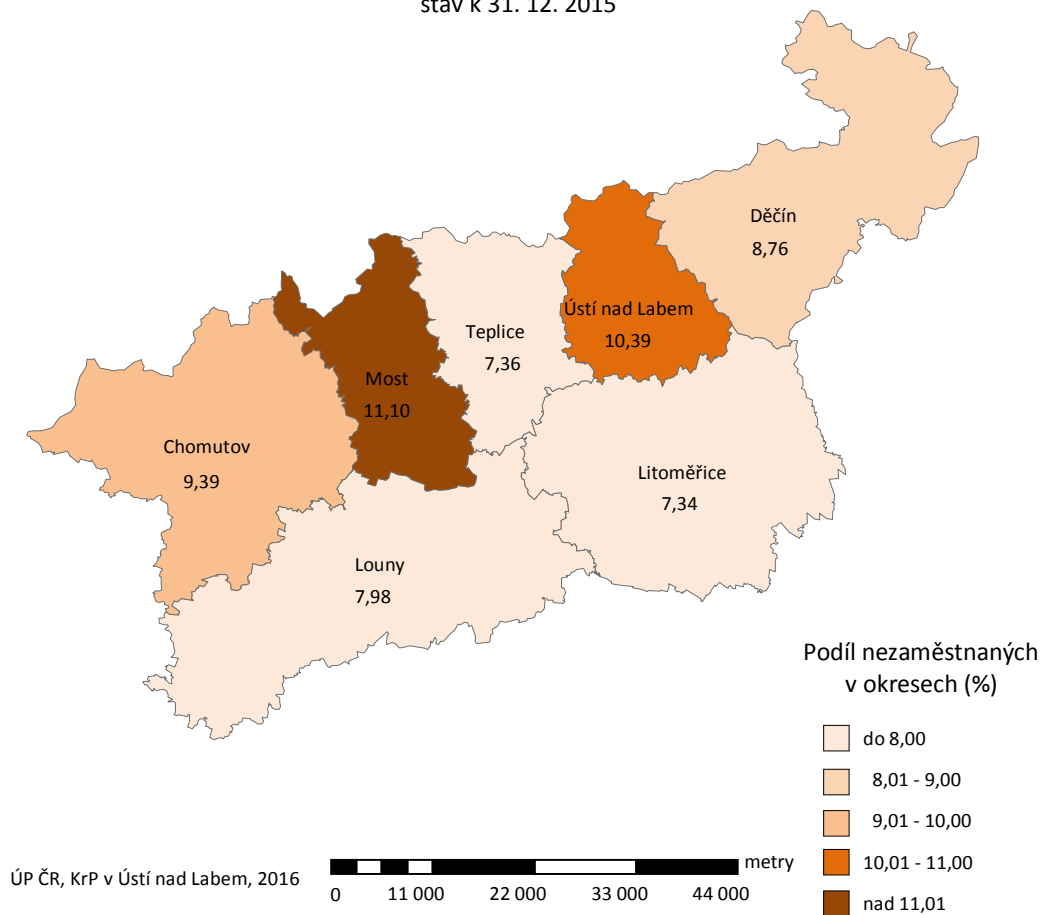
Příloha č. 1 Podíl nezaměstnaných osob v Ústeckém kraji k 31. 12. 2014

Zdroj: <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp>

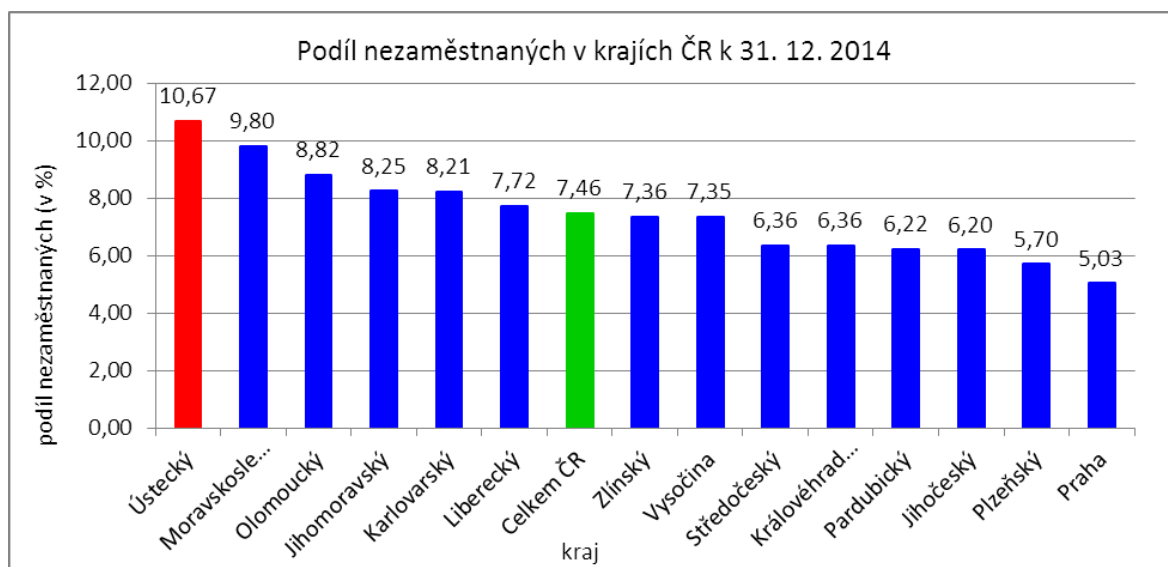
Příloha č. 2 Podíl nezaměstnaných osob v Ústeckém kraji k 31. 12. 2015

**Podíl nezaměstnaných
na obyvatelstvu ve věku 15-64 let**
okresy Ústeckého kraje
stav k 31. 12. 2015

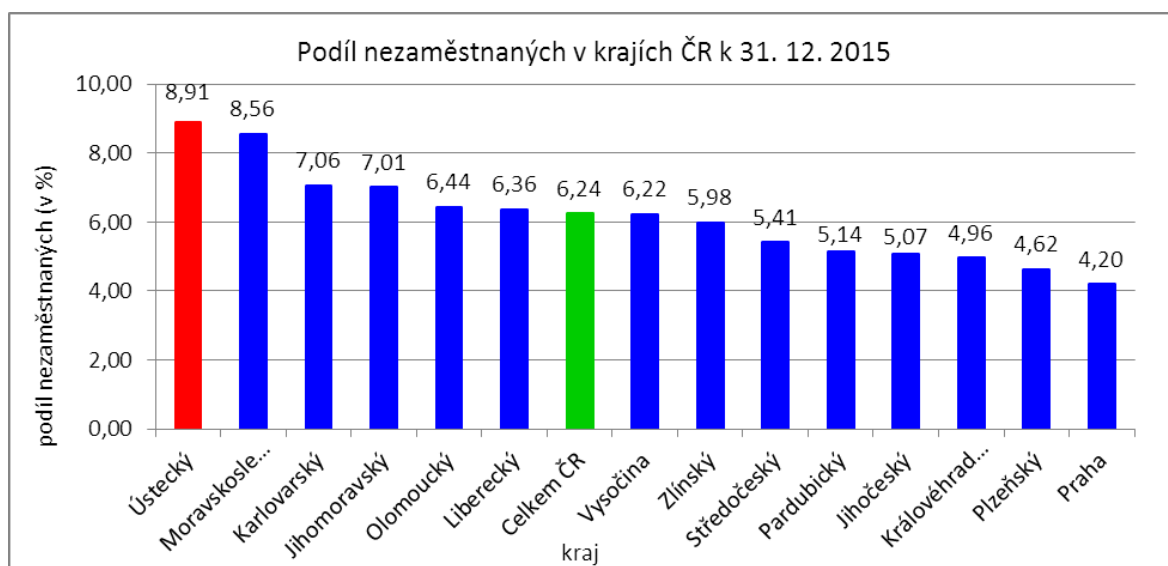
Zdroj: <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp>

Příloha č. 3 Podíl nezaměstnaných osob v krajích ČR k 31. 12. 2014

Zdroj: <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp>

Příloha č. 4 Podíl nezaměstnaných osob v krajích ČR k 31. 12. 2015

Zdroj: <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp>

Příloha č. 5 Dotazník

Vážený pane, Vážená paní

jsem studentkou České zemědělské univerzity v Praze. V rámci své bakalářské práce si Vás dovoluji požádat o vyplnění dotazníku zaměřeného na problematiku nezaměstnanosti osob starších 50 let. Vámi uvedené údaje budou použity výhradně ke studijním účelům. Dotazník je anonymní. Zvolenou odpověď prosím zakroužkujte.

Děkuji

Iveta Tichá

1. Jaké je Vaše pohlaví?
 - a) muž
 - b) žena

2. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
 - a) základní
 - b) vyučen/a
 - c) střední s maturitou
 - d) vyšší odborné
 - e) vysokoškolské

3. Jak hradíte náklady na domácnost?
 - a) sám/a
 - b) s další výdělečnou osobou

4. V jakém oboru bylo Vaše poslední zaměstnání?
 - a) zemědělství, lesnictví, zpracování dřeva
 - b) průmysl, výroba, strojírenství
 - c) školství, sociální péče, výchova a vzdělávání
 - d) stavebnictví, geodézie
 - e) obchod a služby, cestovní ruch
 - f) textilní výroba, oděvnictví
 - g) gastronomie, pohostinství, potravinářství
 - h) zdravotnictví
 - i) administrativa, veřejná správa
 - j) bankovníctví, finanční služby
 - k) řemeslné a manuální práce
 - l) doprava, spoje, zásobování
 - m) kultura, věda, výzkum, umění, sport
 - n) jiné

5. Jak dlouho trvá Vaše evidence na Úřadu práce?
- a) do 3 měsíců
 - b) více než 3 měsíce a méně než 6 měsíců
 - c) více než 6 měsíců a méně než 1 roku
 - d) víc než 1 rok, méně než dva roky
 - e) více než 2 roky
6. Hledáte práci jen ve svém oboru?
- a) ano
 - b) ne, ale podobnou
 - c) jakoukoli
7. Jakým způsobem hledáte zaměstnání?
- a) pomocí Úřadu práce
 - b) s využitím inzerátů pracovních agentur
 - c) přes známé
 - d) další jiné způsoby
8. Jste ochotni se za prací stěhovat?
- a) ano
 - b) ne
 - c) nevím
9. Jste ochotni se zúčastnit rekvalifikačních kurzů nabízených ÚP?
- a) ano
 - b) ne
 - c) nevím
10. Jste ochotni si zvyšovat počítačovou gramotnost?
- a) ano
 - b) ne, nemám zájem
 - c) ne, bojím se, že to nezvládnou
11. Jste ochotni se jazykově vzdělávat, požaduje-li to přijetí do firmy?
- a) ano
 - b) ne, nemám zájem
 - c) ne, bojím se, že to nezvládnou

12. Byla pro Vás neznalost cizího jazyka někdy překážkou při přijetí do nového zaměstnání?
- a) ano
 - b) ne
 - c) nevím
 - d) částečně
13. Domníváte se, že neúspěch při přijetí do nového zaměstnání ovlivnil Váš věk?
- a) ano
 - b) ne
 - c) nevím
 - d) částečně
14. Změnila se Vám životní úroveň při ztrátě zaměstnání?
- a) ano, zcela
 - b) částečně
 - c) ne
15. Byli jste si nuceni při ztrátě zaměstnání vzít finanční půjčku (od banky, od rodiny)?
- a) ano
 - b) ne
16. Pocítujete na sobě v době nezaměstnanosti zhoršení fyzického nebo psychického zdravotního stavu?
- a) ano
 - b) ne
17. Došlo u Vás při ztrátě zaměstnání i k částečné ztrátě sociálních kontaktů?
- a) ano
 - b) ne
18. Využili byste nabídku pracovat mimo pracovní poměr?
- a) ano
 - b) ne

Seznam obrázků

Obrázek 1 Rovnováha na trhu práce.....	13
Obrázek 2 Mapa Šluknovského výběžku.....	24
Obrázek 3 Mapa umístění obce Lobendavy.....	34

Seznam tabulek

Tabulka 1	Sídla Šluknovského výběžku s více než 5000 obyvateli.....	24
Tabulka 2	Sídla Šluknovského výběžku s méně než 5000 obyvateli.....	25
Tabulka 3	Podíl nezaměstnaných osob dle obcí - Kop Rumburk rok 2014.....	36
Tabulka 4	Podíl nezaměstnaných osob dle obcí - Kop Rumburk rok 2015.....	36
Tabulka 5	Podíl nezaměstnaných osob dle obcí - Kop Varnsdorf rok 2014.....	38
Tabulka 6	Podíl nezaměstnaných osob dle obcí Kop Varnsdorf rok 2015.....	38
Tabulka 7	Zastoupení respondentů podle pohlaví.....	43
Tabulka 8	Zastoupení respondentů podle nejvyššího dosaženého vzdělání.....	44
Tabulka 9	Hrazení nákladů na domácnost.....	45
Tabulka 10	Obor posledního zaměstnání.....	46
Tabulka 11	Délka trvání evidence na úřadu práce.....	47
Tabulka 12	Odpovědi na otázku zda respondenti hledají práci jen ve svém oboru.....	48
Tabulka 13	Způsob hledání zaměstnání.....	49
Tabulka 14	Ochota stěhovat se za prací.....	50
Tabulka 15	Ochota zúčastnit se rekvalifikačních kurzů.....	50
Tabulka 16	Ochota ke zvyšování počítačové gramotnosti.....	51
Tabulka 17	Ochota se jazykově vzdělávat.....	52
Tabulka 18	Neznalost cizího jazyka jako překážka při přijetí do zaměstnání.....	52
Tabulka 19	Souvislost mezi přijetím do zaměstnání a věkem uchazeče.....	53
Tabulka 20	Ovlivnění životní úrovně při ztrátě zaměstnání.....	53
Tabulka 21	Finanční půjčka při ztrátě zaměstnání.....	54
Tabulka 22	Změna zdravotního stavu v době nezaměstnanosti.....	55
Tabulka 23	Ztráta sociálních kontaktů v době nezaměstnanosti.....	56
Tabulka 24	Přijetí nabídky pracovat mimo pracovní poměr.....	57

Seznam grafů

Graf 1	Podíl nezaměstnaných dle obcí - Kop Rumburk k 31. 12. 2014 a 31. 12. 2015	37
Graf 2	Podíl nezaměstnaných dle obcí - Kop Varnsdorf k 31. 12. 2014 a 31. 12. 2015	39
Graf 3	Zaměstnavatelé Šluknovského výběžku s více jak 100 zaměstnanci.....	42
Graf 4	Zastoupení respondentů podle pohlaví.....	44
Graf 5	Zastoupení respondentů podle nejvyššího dosaženého vzdělání	45
Graf 6	Hrazení nákladů na domácnost	46
Graf 7	Obor posledního zaměstnání	47
Graf 8	Délka trvání evidence na úřadu práce	48
Graf 9	Odpovědi na otázku zda respondenti hledají práci jen ve svém oboru	49
Graf 10	Ochota zúčastnit se rekvalifikačních kurzů	51
Graf 11	Souvislost mezi přijetím do zaměstnání a věkem uchazeče	53
Graf 12	Ovlivnění životní úrovně při ztrátě zaměstnání.....	54
Graf 13	Finanční půjčka při ztrátě zaměstnání.....	55
Graf 14	Změna zdravotního stavu v době nezaměstnanosti	56
Graf 15	Ztráta sociálních kontaktů v době nezaměstnanosti	57
Graf 16	Přijetí nabídky pracovat mimo pracovní poměr	58

Seznam zkratk

APZ – Aktivní politika zaměstnanosti

Kop – Kontaktní pracoviště

PN – Podíl nezaměstnanosti

ÚP – Úřad práce

VPP – Veřejně prospěšné práce